Nr. 218. NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM.

Kraków, Czwartek 28 Września 1922.

Rok XLI

NOWA REFORMA

„Nowa Reforma" wychodzi codziennie rano.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	15600 Mk	7800 Mk	3900 Mk	1300 Mk
z odnoszeniem do domu	18000 „	9000 „	4500 „	1500 „
W Polsce:				
z przesyłką pocztową	18000 „	9000 „	4500 „	1500 „
W innych państwach	30000 „	15000 „	7500 „	2500 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracji „Nowej Reformy"** w Krakowie.

Redakcja: ulica Jagiellońska 10. Administracja: ul. św. Anny l. 3. Telefon Redakcji 41. Administracji 241. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**

Nr P. K. O. 140.956; Konto Ziemski Bank Kredytowy w Krakowie.

Rękopisów nadsyłanych Redakcja nie zwraca.

Cena numeru pojedynczego wszędzie 60 Mp.

Prenumeratę przyjmują: Administracja „Nowej Reformy" ul. św. Anny 3. Biuro dzienników i księgarnia „Ruch" (dawniej J. Hoppe i A. Salomonowa), ulica Szczepańska 9 Biuro M. Hupczyca, ul. Jagiellońska l. 7 i wszystkie krajowe i zagraniczne biura dzienników

Ogłoszenia przyjmują: w Krakowie wszystkie biura dzienników i ogłoszeń **W Warszawie** Reclama polska, Jasna 10, R. Mosse, Marszałkowska 124; L. i K. Metzl i Ska ul. Marszałkowska 130; I. Buchweitz, Marszałkowska 130, B. Buchweitz, Fredry 4 T. Pietraszek Marszałkowska 113, Wielkopolska agencja reklamy, Krakowskie Przedmieście 71, Unger, Senatorska 12, M. J. Freid, Rymarska 15. Międzynarodowe biuro ogłoszeń Galerja Luksemburg, J. Librod, Marszałkowska 113; **w Poznaniu** Polska agencja reklamy „Par", Rycerska 8. Wielkopolska agencja reklamy, Gwarna 19; **w Wilnie** S. Jitan, Niemiecka 4, Jankowski-Gradowski Wielka 96; **we Lwowie** St. Sokołowski, biuro dzienników H. Buchstab, M. Brück; **we Wiedniu** R. Mosse, M. Dukes Nachf., Haasenstein et Vogler, H. Schalek, Bock et Herzfeld, E. Braun, J. Danneberg, J. Rafael, Oest. Anzeige-Ges. „Ifra", Wollzeile 12, „Inges", Franz-Josef Kai 7; **w Berlinie** „Ala", Kranzenstr. 38.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracja „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza milimetrowego za raz Mk 50·—. Za układ tabelaryczny, cyfrowy, skombinowany o 50 procent drożej. — **Nekrologi** Mk 80 za miejsce wiersza. — **Nadesłane** po Mk 130·— od wiersza milimetrowego. — **Głosy publiczne** po Mk 160·— od wiersza. Na pierwszej stronie 250 Mk od wiersza. Drobne ogłoszenia po 30 Mk od słowa, dla poszukujących pracy 20 Mk. — Zamiejscowe ogłoszenia **50% drożej.** — **Załączniki** do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się wedle umowy

Przesilenie wschodnie

Kraków, 27 września.

Czanak jest nędzną wioską turecką, w trzech czwartych zresztą spaloną. Jeżeli piszą o niej dzisiaj wszystkie gazety świata, to dlatego, że koło tej wioski właśnie zwężają się Dardanele do 1500 metrów, czyli, że gdyby Kemal pasza chciał przechodzić przez te cieśniny, to nie gdzieindziej, lecz tutaj właśnie kazałby rzucać pontony.

Anglicy usilnie zapraszali Francuzów i Włochów do obrony tego punktu. Od czasu zajęcia Konstantynopola i obsadzenia cieśnin koło Czanaku właśnie koncentrowały się załogi koalicyjne, mające bronić pasa neutralnego wzdłuż cieśnin. Ale kiedy po zwycięstwach tureckich sytuacja zaostrzyła się, Francja i Włochy mimo usilnych zaproszeń Anglików, wycofały swe wojska z Czanaku i wogóle ze strefy neutralnej Anglicy pozostali tu sami oko w oko z gromadzącemi się na odległość strzału armatniego wojskami Kemala. Anglicy zaczęli pospiesznie ściągać tu różne swoje wojska i flotę, zdecydowani bronić tego punktu w pojedynkę. Ale nawet udaremnienie Kemalowi przejścia przez Dardanele w tem miejscu nie byłoby rozwiązaniem kwestji.

Opinja angielska z obrzydzeniem myśli o nowych wojnach. Szczególniej wojna z Turcją byłaby równie niepopularna jak niepolityczna. W gruncie rzeczy twardość i męstwo Turków zaimponowały Anglikom, którzy umieją cenić siłę i energję. Wbrew oficjalnej polityce angielskiej, Turcy nie są bynajmniej tak bardzo niepopularni w Anglji. Uwikłanie się w wojnę z Turcją angorską naraziłoby Anglję na skutki jeszcze większego fermentu w jej krajach mahometańskich. Owoce zwycięstwa w wojnie światowej, a dla Anglji wiszą one właśnie na drzewie mezopotamskiem i arabskiem, mogłyby być snadno stracone. Sama zresztą wojna z Turkami, którym pomagałaby Francja, a nawet Włochy, nie byłaby wcale drobnostką. — Zresztą w ostatnich dniach także armja czerwona zaczęła wykonywać jakieś tajemnicze ruchy i przesunięcia. Trzy rosyjskie dywizje pojawiły się w pobliżu Trapezuntu jako zapowiedź dalszej pomocy, z którą rząd moskiewski jest gotów pospieszyć Kemalowi paszy. Jeżeli się zważy równocześnie, że bolszewicy teraz właśnie zakończyli ponowny podbój Turkiestanu i zbliżyli się aż do granic Indyj, to można z łatwością zrozumieć, dlaczego Anglja, mimo swoich wojennych przygotowań nad Dardanelami, równocześnie prowadziła intenzywne rokowania w Paryżu, aby utrzymać jednak pozory jedności koalicji i na drodze pokojowej znaleźć jakieś rozwiązanie. Piątkowa nota, którą na skutek tych rokowań wysłały trzy rządy: angielski, francuski i włoski do Kemala z zaproszeniem do rokowań pokojowych, jest zgodnem stwierdzeniem faktu, że Kemal wygrał sprawę, obalił podyktowany Turcji traktat w Sevres i ocalił Turcję, jako wielkie państwo. W nocie tej bowiem wielcy aljanci obiecują oddać Kemalowi Konstantynopol i Trację wschodnią wraz z Adrjanopolem, t. j. po Maricę, jeżeli tylko zgodzi się zawrzeć zawieszenie broni z Grecją i nie forsować przejścia przez Dardanele. Natychmiast po ratyfikacji zawrzeć się mającego traktatu, aljanci przyrzekają opuścić Konstantynopol i oddać go rządowi angorskiemu.

W głównych tych punktach jest to całkowite przyjęcie żądań Kemala. Możnaby tedy przypuszczać, że ten zwycięski polityk zadowolni się tym ogromnym i jeszcze tak niedawno wcale nieprawdopodobnym sukcesem, szczególniej jeżeli Francja doradzi mu umiarkowanie. Ale jest w całej sprawie jeszcze jeden wzgląd, którego konferencja paryska nie wzięła pod uwagę. Idzie mianowicie o Rosję. Kemal pasza od trzech lat pozostaje w stosunkach ścisłego sojuszu z Rosją czerwoną, której zawdzięcza dużo. To też teraz, po zwycięstwie, oświadczył kategorycznie, że nie weźmie udziału w żadnej konferencji z mocarstwami, na której nie byłaby reprezentowaną Rosja, jako mocarstwo obok Turcji najbardziej zainteresowane na Wschodzie w sprawach Morza Czarnego. Rząd sowiecki ze swej strony nie pozostawił także żadnej wątpliwości, że przy rozstrzyganiu sprawy wschodniej nie pozwoli się pozostawić za drzwiami.

Tymczasem najżywotniejszy interes Anglji wymaga, aby Rosja i Turcja nie szły w przyszłości razem. Dlatego na konferencji paryskiej uchwalono, że do rokowań z Turkami będzie dopuszczona Jugosławja, ale nic wspomniano nic o Rosji. Tu leży niebezpieczeństwo nowych zawikłań i udaremnienia rokowań paryskich. Jednym z ciężkich błędów tych, którzy podjęli się po wojnie światowej konstruowania nowych stosunków politycznych na świecie, było stworzenie dla Turcji takich warunków, w których ujrzała ona swój interes w połączeniu się z Rosją. Cele tego połączenia są tak wielkie i doniosłe, obaj sojusznicy mają sobie wzajem tyle do dania, a jeszcze więcej do odebrania Anglji i innym państwom europejskim, że czynione obecnie rozpaczliwe próby, aby ich ze sobą poróżnić, rokują małe niezmiernie powodzenie. I tu tkwi to dalsze lecz zarazem bez porównania większe niebezpieczeństwo, jakie dla Europy i stanowiska wielkich narodów europejskich w Azji stanowi kwestja wschodnia.

Jenerał Sikorski w Londynie

Londyn, 26 września (PAT). Dnia 25 bm. przybył tutaj jenerał **Sikorski** z urzędową wizytą, odpowiadając na zaproszenie angielskiego ministra wojny. Jenerał Sikorski odwiedzi pułk gwardji okręgu londyńskiego, a następnie plac ćwiczeń Aldershot oraz szkołę wojskową Sandhurst.

POWRÓT MINISTRA DAROWSKIEGO.

Warszawa, 26 września (Tel. wł.) Dziś rano powrócił z Katowic minister Darowski, który następnie zdawał sprawę ze swej podróży prezydentowi **Nowakowi.**

ORGANIZOWANIE KANCELARJI SEJMU ŚLĄSKIEGO.

Warszawa, 26 września (PAT). Marszałek Sejmu deleguje do Katowic na skutek prośby ministerstwa spraw wewnętrznych urzędnika kancelarji Sejmu p. Kaczewskiego celem **zorganizowania i uruchomienia kancelarji Sejmu śląskiego.**

SRRAWA KONKORDATU.

Warszawa, 26 września (AW). Jak donosi »Kurjer Polski«, nader doniosła sprawa konkordatu Polski z Watykanem o tyle się posunęła naprzód, że **rozpoczęto już kroki przedwstępne do właściwych rokowań w tej sprawie.**

KAMPANJA PRZECIWKO NARODOWCOM UKRAIŃSKIM.

Warszawa, 26 września (Tel. wł.) Czerezwyczajka na Ukrainie rozpoczęła **kampanję przeciw narodowcom ukraińskim.** Między innemi ukończono wielki proces przeciw tzw. Kozackiej Radzie i 8-memu powstańczemu rejonowi. Z pośród kilkuset oskarżonych przeszło 100 **skazano na rozstrzelanie.**

SAMORZĄD DLA MAŁOPOLSKI WSCHODNIEJ.

W uzupełnieniu wiadomości o uchwalonym przez komisję konstytucyjną projekcie samorządu wojewódzkiego dla trzech województw wschodnich (Lwów, Tarnopol, Stanisławów) komunikują, że jako organy wykonawcze będą funkcjonowały wydziały wojewódzkie pod przewodnictwem wojewody, złożone z 8 członków, wybranych po połowie przez każdą Izbę (ruską i powszechną) oraz czterech mianowanych przez wojewodę. Wydziałom tym będą dodane odpowiednie ciała urzędnicze, przy których mianowaniu obok kwalifikacyj, uwzględniana będzie narodowość.

Ustawa określa kompetencje ustawodawcze i finansowe sejmików, przyczem przeprowadza się zasadę, że pewne sprawy będą wspólne i będą wymagały zgody obu Izb (ruskiej i powszechnej), inne zaś o charakterze ściśle narodowym w kompetencji każdej Izby odrębnie. Z tej zasady wysnuwane są konsekwencje podatkowe, zapowiadany jest kataster podatkowo-narodowościowy.

Ustawa zapowiada równocześnie z wprowadzeniem jej, t. j. najpóźniej do lat dwóch, utworzenie odrębnego uniwersytetu ukraińskiego.

Rezultat wyborów do Sejmu śląskiego

Warszawa, 26 września (AW). W rezultacie wyborów do Sejmu śląskiego podział 48 przewidzianych ustawowo mandatów między poszczególne ugrupowania polityczne będzie prawdopodobnie następujący: **Blok Narodowy 19 mandatów, Klub niemiecki 11, P. P. S. 8, N. P. R. 6, socjaliści Niemcy 3, i P. S. L. 1.** Sejm śląski zbierze się na pierwsze posiedzenie już w przyszłym tygodniu. W związku z wynikiem wyborów, które przyniosły **klęskę N. P. R.,** oczekiwane jest **ustąpienie p. Rymera** ze stanowiska wojewody śląskiego, gdyż dostał się on na to stanowisko jako przywódca partji N. P. R., która wówczas uchodziła za najsilniejszą na Śląsku.

PERET O ZOBOWIĄZANIACH NIEMIECKICH

Poitieres, 26 września (PAT). Prezydent Izby Peret wygłosił z okazji ponownego wyboru Vienny na stanowisko prezydenta rady generalne przemówienie, w którem poruszył sprawę **zobowiązań niemieckich oraz gwarancyj,** jakie Francja musi mieć **przeciwko próbom inwazji.** Francja zgodziła się na **kolejną redukcję swoich wierzytelności z wspaniałomyślnością, której nie uznała zagranica,** skoro oskarża Francję **w sposób oburzający** o dążenie do celów imperjalistycznych. Dziś kraj nasz — mówił Peret — domaga się **usunięcia stanu niepewności,** w jakiej żyje od chwili podpisania traktatu wersalskiego. Podobne życzenie żywią również narody sprzymierzone z Francją, których rządy powinny zrozumieć, że trwały pokój i zupełne bezpieczeństwo nie będą możliwe, jeżeli układy bezkarnie się łamie i jeżeli po złamaniu słowa sankcje mają na koniec charakter próżnych gróźb. Francja — oświadczył Peret — nie ustanie w dążeniu do **zapewnienia sobie zupełnego bezpieczeństwa.** Pragnie ona jedynie, aby główne mocarstwa podpisały akt gwarancyjny i w ten sposób zwolniły ją od ponoszenia zbytnich ciężarów na wydatki wojskowe.

BUDŻET LIGI NARODÓW.

Genewa, 26 września (PAT). Komisja czwarta po długich obradach uchwaliła wczoraj budżet Ligi Narodów, który przewiduje **24 miljony 734 tysięcy 800 franków w złocie na wydatki.** Następnie komisja obradowała nad sprawą dodatkowego budżetu, dotyczącego miljona franków w złocie na instytucje, których utworzenie uchwaliło tegoroczne zgromadzenie Ligi Narodów.

Konwent senjorów w sprawie uposażenia urzędników

Warszawa, 26 września (AW). Dzisiaj odbyło się posiedzenie konwentu senjorów **w sprawie uposażenia urzędników.** Po dłuższej dyskusji konwent przekazał zgłoszone wnioski **do rozpatrzenia podkomisji budżetowej** z obowiązkiem przedstawienia wniosków w ciągu dzisiejszego posiedzenia.

Na posiedzeniu podkomisji skarbowo-budżetowej uchwalono następującą rezolucję:

Wzywa się rząd do **podwyższenia poborów funkcjonarjuszy państwowych i emerytów od 1 października b.r** z zachowaniem na razie obecnego systemu uposażenia, które to podwyższenie oznaczać będzie uwzględnienie stosunków drożyźnianych.

Niezależnie od tego rząd wydał następujące zarządzenia:

1) **Zaliczki jednomiesięczne** dla funkcjonarjuszy od 7 stopnia w górę.

2) **Zniesienie trzeciego pasu drożyźnianego.**

3) Przesunięcie niektórych miejscowości **z drugiego do pierwszego pasa drożyźnianego**

4) **Dodatku za wysługę lat od 1 października 1922**

5) **Podwyższenie dodatku wyrównawczego dla Warszawy.**

6) **Dodatki kresowe w terminie 4-tygodniowym.**

Po zebraniu się nowego Sejmu przedłoży rząd projekt ustawy uposażeniowej.

Kwestja rozbrojenia w Lidze narodów

Genewa, 26 września (PAT). Dzisiejsze posiedzenie plenarne Zgromadzenia Ligi Narodów zajmowało się **kwestją rozbrojenia.** Jako referent komisji trzeciej zabrał głos Robert **Cecil,** który skreślił rozwój sprawy rozbrojenia przez Ligę Narodów. Zainteresowanie się tą sprawą rosło ciągle. Dziś można już przedłożyć zgromadzeniu plenarnemu bardzo **bogaty program.** Dalej przedstawił Robert Cecil związek zachodzący między poszczególnemi punktami programu i wskazał na to, że wiele wysiłków ludzkich i wiele pieniędzy poszło na zbrojenia, które **nie przyniosły ludzkości żadnej korzyści,** które jednak są konieczne, dopóki panuje **wzajemna nieufność** (Oklaski). Rozbrojenie materjalne i moralne muszą pozostawać ze sobą **w związku,** albowiem są od siebie wzajemnie zależne. Dalej przedstawił sprawozdawca znaczenie traktatu z Saint Germain, dotyczącego handlu bronią a dalej potrzebę **pozyskania także i Stanów Zjednoczonych** dla podobnej konwencji. Dziś **międzynarodowy handel pokątny zaopatruje Rosję sowiecką,** tego wroga zachodniej kultury, **w broń** Przyszła wojna jest straszna z powodu swych **okropnych możliwości wojny, prowadzonej środkami, jakie daje chemja,** wojny, która będzie prowadzona **przy pomocy gazów trujących, a także przy pomocy bakteryj.** Musimy wytężyć wszystkie siły, aby **zapobiec temu strasznemu nieszczęściu.** Tylko wtedy, kiedy wszystkie narody będą szły razem, powiedzie się praca pokojowa. Oto jedna **z najważniejszych i z najwyższych zadań ludzkości.**

Scjaloja przedstawia również znaczenie kwestji rozbrojenia i zajmuje się szczegółowo ostatnim wnioskiem Cecila i De Jouvenela, dotyczącymi **rozbrojenia moralnego i rozbrojenia przy pomocy rozwiązania zagadnień gospodarczych,** bez których załatwienia nie można osiągnąć pokoju rzeczywistego.

De Jouvenel podziękował delegatowi włoskiemu za sympatyczne słowa. Interpretuje on je tak, że między Włochami a Francją wszystkie różnice dawne **zostały wyrównane.**

Tajemnicza Rosja — mówił De Jouvenel — która **usuwa się od wszelkiego wpływu kultury** europejskiej, być może przygotowuje **nową wojnę,** a nie można wątpić, że owo drugie mocarstwo, które stoi jeszcze poza Ligą Narodów, **dostarczy Rosji potrzebnych kadrów dla armji atakowych.** Przeciw temu niebezpieczeństwu aljanci powinni się **połączyć w osobny traktat ochronny.**

Konferencja rozbrojenia

Warszawa, 26 września (Tel. wł.) Jak już donosiliśmy, w połowie października miała się odbyć w Moskwie **konferencja rozbrojenia.** Obecnie postanowiono, że ścisły termin tej konferencji ustalony będzie na zjeździe ministrów spraw zagranicznych państw bałtyckich w Rewlu. Na zjazd ten, który odbędzie się w pierwszej dekadzie października, udaje się minister spraw zagranicznych **Narutowicz.**

Państwowa pożyczka złota

Dzisiaj (we wtorek) odbyć się ma w Sejmie głosowanie nad państwową pożyczką złotą (zob. sprawozdanie sejmowe). Ustawa ta, w redakcji komisji skarbowo-budżetowej, opiewa, jak następuje:

Art. 1. Upoważnia się ministra skarbu do wypuszczenia 8% państwowej pożyczki złotej z 5-letnim od daty wypuszczenia terminem spłaty. Wysokość każdorazowej emisji określi rada ministrów na wniosek ministra skarbu.

Art. 2. Obligacje pożyczki złotej są wypuszczane w odcinkach, opiewających częściowo na złote polskie, częściowo na marki polskie. Sumę nominalną, oraz stosunek odcinków, jak również warunki emisji ustali minister skarbu.

JAN PARANDOWSKI.

CIEŃ

(Ciąg dalszy).

IV.

Powoli zaczęły z mieszkania jakby przepadać gdzieś meble, a na ich miejsce przychodziły nowe. Codzień pojawiali się jacyś ludzie, którzy zabierali kanapy, zwierciadła, dywany i inni, którzy przywozili podobne rzeczy z magazynów.

Służba patrzała na to wszystko ze zdumieniem, szeptała po kątach, niecierpliwiła się, nie wiedząc, co to znaczy. Czasem ktoś bąknął, co też pani na to powie, gdy wróci, ale, nie otrzymując żadnej odpowiedzi, milkł znowu i plątał się po domu, jakby szukał dawnych mebli, dobrych znajomych, do których oko i dusza przywykły.

Orzelski czuł znowu, że to dobrych znajomych wynoszą z domu, a wprowadzają jakieś istoty obce, które się nie umieją zachować porządnie, ani stanąć po kątach, jak należy, przesiąknięte wonią magazynów i składów, sztywne, nieswojskie. Kanapy wydawały się nie dość miękkie, fotele nie dość wygodne, krzesła, jakby umyślnie zawadzały o nogi, gdy ktoś przechodził. Ale mimo to powtarzał sobie, że tak właśnie dobrze, że po kilku dniach będzie zupełnie inaczej, a właśnie o to »inaczej« chodzi mu najwięcej.

Urządził mieszkanie z przepychem, radził się różnych artystów, nie zaniedbał dogodzić własnym dziwactwom, porozstawiał mnóstwo bronzów, zakupił kilka starych zegarów, ze wszystkich krajów sprowadził jakieś osobliwości. Dawał się oszukiwać fałszerzom starożytności, patrzał przez palce, jak go okradano na wszystkie strony i sposoby.

Wszystko było nowe. Zalatywało świeżą politurą tak, że kazał lokajowi po kilka razy dziennie chodzić z pulweryzatorem po pokojach i sam skrapiał meble najrozmaitszemi perfumami. Śmiał się z tego w duszy, ale był przekonany, że tak czynić należy, że w tem znajdzie spokój i podstawę owego nowego życia, które zamierzał rozpocząć.

Została już tylko jedna szafa, której nie ruszano dotąd z miejsca i która dziwnie odbijała wśród nowego umeblowania sypialni. Były tam suknie Jadwigi.

Pewnego dnia rano, Orzelski kazał stróżowi przynieść dwa wielkie kufry ze strychu i przy pomocy służącej ułożył wszystkie te łaszki. Kufry zamknięto, obwiązano sznurami i wieczorem powędrowały do Nicei bez słowa objaśnienia, bez listu. —

»To przecież takie naturalne« — pomyślał.

Całą prawdę znał tylko jego adwokat, któremu powierzył sprawę rozwodu. Nie mógł się nadziwić stary mecenas i wciąż zmieszany gładził swe siwe bokobrody, gdy mu Orzelski rzecz całą przedkładał.

— Strach, mój panie — wyszeptał — strach mnie zdejmuje, gdy o tem słyszę. Przecież nie było bardziej kochającej się pary na świecie. Łzy mi stawały w oczach, gdy na was patrzałem. Nieraz mi żal było, że nie mam takich dzieci. Ile razy na was patrzyłem, zdawało mi się, że widzę przed sobą dwie główki kwiatu, pochylające się ku sobie.

— Znasz Wergilego, mecenasie — rzekł Orzelski, krzywiąc usta do uśmiechu — a on mówi: »latet anguis in herba«. A i u naszych poetów można znaleźć coś podobnego. U Kochanowskiego naprzykład...

— Daj spokój, panie Stefanie! To nie żarty. To naprawdę zgroza. Niema już chyba na świecie szczęścia, jeśli wyście go nie mieli.

— A niema, widocznie.

I pożegnał starego mecenasa, który wciąż głową kiwał i smutek miał w poczciwych siwych oczach, błyszczących źle ukrywaną łzą, z poza złotych okularów.

V.

Orzelski siedział w parku, na ławce, pod wielkim starym kasztanem. Przez zmrużone powieki patrzył na szaro-niebieski dym papierosa, który zwolna rozwijał swe pierścienie w nagrzanem powietrzu wiosennem.

Dokoła, po gazonach, rozbiegły się kwiaty czerwone, białe, żółte. Nieraz bolał nad tem, że nie zna ich nazw, bo zdawało mu się, iż, znając je, rozumiałby lepiej tajemnicę życia tych małych barwnych istotek, które kochał miłością czystą i bezinteresowną. Zielona trawa i fontanna. Humanistyczny sentyment, podpowiedział mu stary frazes, że fontanna swym szmerem modli się do wodnych nimf, którym nikt już dzisiaj nie składa ofiary.

Uśmiechnął się. Przypomniał mu się wiersz:

...„E le fontane, in via, parlan de' tempi morti..."

Nieprawda. To herezja. Błękitnookie nimfy uczą wręcz odmiennych rzeczy. Łatwo pozbierać te myśli stare a wiecznie młode, które fontanna rozrzuca, jak perełki swych wód.

Oto trzeba mieć duszę prostą. Uczucia trzeba mieć otwarte na wszystkie przemijające rozkosze. Nie wolno gardzić nawet najdrobniejszą radością. Głupi, kto ucieka przed szczęściem, sądząc, że jest ono nieosiągalne. Cieszyć się trzeba pogodnym błękitem, a w blaskach poranku, który jest cały spleciony z róż i zieleni, i w cieple wieczoru widzieć rękojmię tej drogocennej przyjaźni, jaką niebo nas darzy. Kiedy kwiecień dreszczem życia wstrząsa drzewa, krzewy, kwiaty — dbać trzeba wówczas i o własną cząstkę odrodzenia, i każdem spojrzeniem pić życie z otwartych kielichów tych bezimiennych radosnych istotek, i tworzyć w sobie wiosnę. Wiosnę!...

Czy mu się tylko tak zdaje, czy też w istocie jest to owa mądrość grecka, której on, człowiek współczesny, uczył się już od lat z książek starych, figur marmurowych, kolumn słońcem wieków ozłoconych, waz malowanych?

Otoczyła go sielanka sennem ramieniem. »Słodko szemrze i ta sosna przy źródle, słodko i ty grasz na piszczałce, luby koźlarzu!« (Niema tu ani sosny ani źródła, ani nie słychać piszczałki koźlarza. To są poprostu wiersze z pierwszej idylli Teokryta...)

Sen... życie... miłość... Nie, nie to, nie to. Tak, jak mówi fontanna. Cicho, równo, spokojnie, wesoło. W lecie, na polu czy w mieście, smakować cień drzew, o które rozbija się skwar lub firanek w zacisznym pokoju, firanek, pozłoconych słońcem, troskliwych, dobrych firanek... Albo jak mówi stara »chansona«:

Que faut-il pour être heureux en ce monde?
Avoir à sa droite un pot de vin vieux
En poche un écu, du soleil aux yeux,
Et sur ses genoux sa petite blonde!...

Za chwilę będzie miał i to ostatnie...

Myśląc tak, Stefan uśmiechał się ku niebu, kwiatom, fontannie i ku własnym myślom.

W kieszeni miał cenny dokument — akt rozwodowy. Cieszył się nim, jak dziecko nową zabawką. Palił papierosy, jeden po drugim i co chwila wstawał z ławki. Przechodził kilka razy dokoła gazonu, oglądał się, patrzył na zegarek. Czekał na kogoś.

Chcąc sobie skrócić chwile oczekiwania, ciekawie obserwował młodą kobietę, która, widocznie podniecona, biegała dokoła wielkiego gazonu. Łatwo było poznać przyczynę jej podniecenia, bo zbyt była podobna do tej, która wywoływała niecierpliwość Stefana

»Stanowczo jest to młoda mężatka — myślał — chociaż figurka jej ma wiele panieńskiego wdzięku. Jest biedna, bo ma kostjum niemodny i trochę zmoszony i buciki z powykręcanemi korkami. Jest jednak wcale ładna, szykowna i ma zupełnie nowe rękawiczki. Jakaś zdrada się tu kroi. Zapewne pierwsza schadzka. Stąd te rumieńce. Mąż jest może jakimś urzędniczyną, daje jej pieniądze na dom, ona z nich coś ujęła i kupiła te rękawiczki, które są dziś jej dumą«.

(C. d. n.)

Art. 3. Ośmioprocentowa państwowa pożyczka złota zabezpieczona się całym zapasem kruszcowym Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

Art. 4. Procenty od pożyczki w wysokości 8 od sta płatne są za każde półrocze z dołu w dniu 1 października i 1 kwietnia każdego roku, przytem procenty, przypadające od części obligacyj, opiewających na złote polskie, płatne są w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, lub we frankach szwajcarskich, według stosunku, odpowiadającego równi walutowej każdej z tych walut do złotego polskiego, lub też w markach polskich podług kursu na giełdzie warszawskiej wspomnianych walut z ostatniego miesiąca przed terminem płatności kuponów. Wybór waluty płatności służy ministrowi skarbu.

Art. 6. Ministrowi skarbu służy prawo wykupu pożyczki w terminie wcześniejszym od wskazanego w artykule 1 za wypowiedzeniem 6-miesięcznem, jednak nie wcześniej, niż po upływie 3 lat od daty emisji.

Art. 7. Obligacje 8% państwowej pożyczki złotej mogą być przedstawione do spłaty w ciągu lat 30, począwszy od dnia upływu terminu, przewidzianego w art. 1. Kupony mogą być przedstawione do spłaty w przeciągu lat 5 od dnia ich płatności. Obligacje i kupony, nie przedstawione do spłaty w powyższych terminach, ulegają przedawnieniu.

Art. 8. Kupony do obligacyj 8% państwowej pożyczki złotej wolne są od podatków od kapitałów i rent i będą przyjmowane przy uiszczaniu podatków i opłat państwowych.

Art. 9. Obligacje 8% państwowej pożyczki złotej z roku 1922 mają wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne i będą przyjmowane, jako wadja przy licytacjach, kaucje akcyzowe i celne, kaucje przy zawieraniu kontraktów ze skarbem państwa, oraz kaucje, składane do depozytów wszelkich instytucyj rządowych.

Art. 10. Wykonanie ustawy powierzą się ministrowi skarbu.

Art. 11. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

*

W motywach komisyjnych czytamy między innemi:

Nowy typ pożyczki jest z wielu względów korzystny dla nabywców: zapewnia pewien zysk na kursie przy kupnie, ponadto zabezpiecza nabywców przed ryzykiem kursowem, gdyż mieszany typ obligacyj wprowadza pierwiastek wzajemnej asekuracji: w razie spadku marki polskiej, wzrośnie odpowiednio wartość odcinka złotowego, i odwrotnie, w razie zwyżki marki zysk na odcinku markowym równoważy stratę na odcinku złotowym. Ustawa nie przewiduje przymusowego lombardu w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej, albowiem doświadczenie z dotychczasowemi pożyczkami wykazało, iż w znacznej części wracały one drogą lombardu do P. K. K. P., unieważniając tem samem efekt walutowy. Tak n. p. pożyczki „Odrodzenia“ krótko i długoterminowej sprzedano do dnia 31 grudnia 1921 roku 12 miljardów 800 miljonów, w tymże dniu zaś było zastawione w P. K. K. P. 6 miljardów 364 miljony, co równa się sfinansowaniu znacznej części pożyczki przez P. K. K. P. Z tego nie wynika oczywiście, aby P. K. K. P. zasadniczo nie mogła lombardować pożyczki złotej; będzie ona uprawiała te operacje na podstawie statutu w ramach, które uzna w każdym poszczególnym przypadku za stosowne.

Ruch wyborczy

PRZEDŁUŻENIE TERMINU PRZEGLĄDANIA SPISÓW WYBORCZYCH.

W ostatnich dniach zaobserwować można znaczne zainteresowanie zbliżającemi się wyborami. Lokale obwodowych komisyj wyborczych, gdzie wyłożone są listy uprawnionych do głosowania, są pilnie odwiedzane przez wyborców, którzy szukają swych nazwisk w spisach. Dotąd wpłynęło ogółem 1030 reklamacyj, które rozpatruje obecnie centralne biuro w urzędzie statystycznym miejskim. Jak się dowiadujemy, termin przeglądania spisów i wnoszenia reklamacyj przedłużony został do 5 października br. włącznie.

ZAMKNIĘCIE PRZYJMOWANIA LIST PAŃSTWOWYCH.

Warszawa, 26 września (Tel. wł.) Dziś o g. 18 komisarz wyborczy Brzeziewicz zamknął przyjmowanie państwowych list wyborczych. Ogółem zgłoszono **21 list.**

W dniu dzisiejszym wpłynęły jeszcze następujące listy:

Nr. 15 »Stronnictwa chłopsko-radykalnego« z ks. Okoniem i Kmachem.

Nr. 16 »Bloku mniejszości narodowych«. Na liście do Sejmu znajdują się: pos. Gruenbaum, ks. J. Klinka, Niemiec z Wielkopolski, A. Waszynczuk, Ukrainiec. Bron. Tarankiewicz, Białorusin, ogółem 41 nazwisk; na liście do Senatu pierwsze miejsce zajmują pos. Hasbach, Niemiec z Pomorza, pos. Mendelsohn, żyd, adwokat, Aleks. Karpiński, Ukrainiec i inni.

Nr. 17 »Komitetu zjednoczonych stronnictw narodowo-żydowskich« (sjoniści z Małopolski wschodniej).

Nr. 18 »Komitetu wyborczego inwalidów i zdemobilizowanych wojskowych«.

Nr. 19 Dodatkowa lista »Centrum mieszczańskiego«, która następnie została wycofana.

Nr. 20 »Żydowskiego demokratycznego bloku ludowego«. Pierwsze miejsce na liście do Sejmu zajmują pos. Prilucki, Hirschhorn, dr J. Dawidson, dziennikarz; na liście do Senatu Hirschhorn, Dawidson, Szabat z Wilna.

Nr. 21 »Niezależni Socjaliści z dr Drobnerem« z Krakowa na czele.

ZEBRANIE P. STRONNICTWA DEMOKRATYCZNEGO.

Z Warszawy donoszą:

Dnia 19 bm. odbyło się walne zebranie członków Koła Warszawskiego Stronnictwa Demokratycznego. Przewodniczący dr Dłuski zagaił posiedzenie, poruszając sprawy udziału Stronnictwa w wyborach. Następnie p. A. Babiański poparł wniosek zarządu, aby Stronnictwo przystąpiło do akcji wyborczej inteligencji pracującej, z którą jest blisko związane przez skład swych członków oraz ideologję radykalno-demokratyczną. Zabierali głos dr Mucha, M. Zowczanowicz, Szmurło i inni, poczem stanęła uchwała o połączeniu się z Centr. Kom. Inteligencji pracującej, do którego wybrano delegatów pp. Babiańskiego, dr Muchę i Szmurłę.

ŻOŁNIERZE A AKCJA WYBORCZA.

Warszawa, 26 września (AW). Wobec zbliżających się wyborów minister wojny wydał rozkaz, **zabraniający wojskowym w czasie służby, tudzież żołnierzom rezerwowym uczestniczyć w** wiecach politycznych oraz manifestacjach.

(Tak brzmi telegram, którego druga część budzi wątpliwości. Jeżeli »żołnierz rezerwowy« jest tym żołnierzem, który po wysłużeniu przepisanych lat w czynnej służbie zostaje przeniesiony do rezerwy, to w takim razie żadna władza wojskowa nie ma prawa zabraniać mu udziału w wiecach politycznych i wogóle w manifestacjach. Przypuszczamy tedy, że chodzi tu o żołnierzy, będących w czynnej służbie, a znajdujących się na urlopie. Uwagi red.)

Od Administracji

Celem uregulowania nakładu, prosimy o możliwie najwcześniejsze odnowienie prenumeraty. Warunki prenumeraty zamieszczone są w nagłówku dziennika.

KRONIKA

Kraków, 27 września.

POSIEDZENIE IV SEKCJI RADY MIASTA. Dnia 25 bm. odbyło się pod przewodnictwem wiceprezyd. m. Rollego posiedzenie sekcji IV Rady m., na którem przyznano kredyty dodatkowe dla Muzeum Narodowego, oddział zbiorów im. Jasieńskiego, na dokończenie urządzenia wewnętrznego dla [illegible], na adaptację mieszkania kapelana cmentarnego, oraz załatwiono szereg spraw administracyjnych, odnoszących się do m. Szkoły gospodarstwa domowego i kursów im. Adrjana Baranieckiego.

MIEJSKIE SPRAWY GRUNTOWE. Wczoraj odbyło się pod przewodnictwem wicepr. Sarego posiedzenie sekcji ekonomicznej wspólnie z komisją podgórską, na którem uchwalono sprzedać modre parcele miejskie przy ul. Czyżówka i Łagiewnickiej dla zaokrąglenia sąsiednich parcel prywatnych. Uchwalono również podwyższyć Komitetowi Wyścigów w Podgórzu subwencję na budowę zegaru kościelnego.

Następnie Sekcja ekonomiczna wspólnie z Komisją gruntową zatwierdziła wniosek magistratu co do zamiany gruntów w Dębnikach pomiędzy gminą a architektem Szyszko-Bohuszem. Wkońcu Sekcja ekonomiczna i szkolna oraz Komisja gruntowa zatwierdziły plan budowy Muzeum Narodowego [illegible] pomnika Wolności grunt miejski przy ul. Wolskiej i postanowiły grunt ten oddać bezpłatnie pod budowę Muzeum.

WYDAWANIE PASZPORTÓW ZWIERZĘCYCH. Magistrat podaje do wiadomości posiadaczy zwierząt domowych, że organa miejskiego Urzędu weterynaryjnego wydają paszporty zwierzęce w poniedziałki i czwartki od godz. 8—10 rano w następujących lokalach: w rzeźni miejskiej na Podgórzu przy ul. Kościuszki (dz. XII) dla dzielnic: 1, 2, 3, 7, 10, 11, 12 i 13; w komisarjacie obwodowym na Krowodrzy (dz. XVII) dla dzielnic: 4, 5, 14, 15, 16, 17 i 18; w kancelarji rzeźni w Podgórzu dla dzielnic: 8, 9, 21 i 22; w kancelarji rzeźni miejskiej na Grzegórzkach dla dzielnic 6, 19 i 20. W miejscach tych wyżej oznaczonych należy również zgłaszać przybytek i ubytek zwierząt w celu wydawania paszportów.

ZMIANY W RUCHU TRAMWAJOWYM. Wskutek zarządzenia magistratu m. Krakowa będą, począwszy od soboty dnia 30 września br., wozy tramwajowe kursowały po zmienionym torze. Z powodu tej zmiany w dotychczasowym ruchu tramwajowego następuje zmiana we wsiadaniu i wysiadaniu, które się będą odbywały z prawej strony, podczas, gdy dotąd wsiadano i wysiadano po stronie lewej. Zapowiedziane zmiany [illegible] pozostaje nadal w mocy. W następstwie zmiany kierunku ruchu wozów tramwajowych dotychczasowe przystanki odpowiednio przesunięte. Ponieważ przystanki umieszczone są w miejscach skrzyżowania ulic, [illegible] w ten sposób, że będą się znajdowały przed skrzyżowaniem się ulic, czyli na przeciwległych punktach przekątni w stosunku do przystanków dotychczasowych.

ZATWIERDZENIE CEN MAKSYMALNYCH. Województwo zatwierdziło na wniosek magistratu ceny maksymalne na mięso, chleb i węgiel, które wczoraj ogłosiliśmy. Ceny te obowiązują od dnia dzisiejszego, t. j. od 27 bm. aż do odwołania.

LICHWA W RESTAURACJACH I KAWIARNIACH. Mimo obowiązujących przepisów co do przedkładania magistratowi do zatwierdzenia cennika potraw i napoi podawanych w restauracjach i kawiarniach, właściciele tych przedsiębiorstw [illegible] ceny [illegible]. Przedstawiamy [illegible] np. w [illegible] porcja [illegible] sama [illegible] za kotlet wieprzowy żądano 650 mk., za wieprzowy 890 mk. Również ceny napojów [illegible]. Szklanka herbaty z 1 kawałkiem cukru i plasterkiem cytryny osiągała cenę 145 mk., szklanka kawy białej już 200 mk. Piwo jasne kosztuje 300 mk. za 1 szk. piwa „bombki“, podczas gdy w innych miastach Polski, jak np. we Lwowie, cena za to piwo jest o wiele niższą. [illegible] i zapłacić [illegible] kupców i kawiarzy [illegible] przedsiębiorstw [illegible] pracowników [illegible] w roku.

Władze nasze powinny przecież użyć [illegible] się przeciw tej niesłychanej lichwie, szalejącej bezkarnie, gdyż jak się okazało, nawet ostatni wyrok w procesie przeciw restauratorom nie wpłynął hamująco na rozpanoszonych lichwiarzy restauracyjnych i kawiarnianych w naszem mieście.

Z TARGU. Na wczorajszym targu nie było większego ożywienia. Ceny na ogół utrzymywały się na dotychczasowym poziomie. Jedynie nabiał nieco podrożał, a szczególnie jaja, które doszły do 65, a nawet 70 mk. za sztukę.

Z KASY CHORYCH. Zarząd Kasy chorych m. Krakowa na zasadzie reskryptu min. pracy i opieki społecznej w Warszawie z 22 bm., uwzględniając obecne zmiany zarobkowe i wzrost drożyzny, zmienia podział na grupy zarobkowe oraz rozszerza z dniem 1 października br. granicę płacy ustawowej z 1.000 mp. do 2.400 mp. dziennie. Stosownie do tego podwyższone zostaną odpowiednio wszystkie opłaty, jak też ustawowe zasiłki dla ubezpieczonych. Zarząd Kasy wzywa przeto wszystkich pracodawców, aby niezwłocznie podali rzeczywistą wysokość obecnych zarobków ubezpieczonych, w przeciwnym bowiem razie pracodawcy podlegną karom, przewidzianym w ustawie.

WIEC PRACOWNIKÓW PUBLICZNYCH. We czwartek dnia 28 bm. o godz. 6 wieczorem odbędzie się w sali Towarzystwa rolniczego wiec sprawozdawczy delegatów Związku zrzeszeń pracowników publicznych województwa krakowskiego, z pertraktacyj z przedstawicielami rządu i Sejmu, w sprawie rządowego projektu uposażenia pracowników państwowych. Ze względu na ważność sprawy, obchodzącej wszystkich pracowników państwowych, obecność jak największej liczby osób pożądana.

WIECZORY DYSKUSYJNO - DOŚWIADCZALNE W TOWARZYSTWIE METAPSYCHICZNEM. Po przerwie letniej krakowskie Towarzystwo Metapsychiczne pod przewodnictwem dra A. Kleska, odnawia swoją działalność. Oprócz publicznych odczytów, które wygłoszą w ciągu jesiennych i zimowych miesięcy krakowscy, oraz warszawscy i lwowscy prelegenci, zaproszeni przez wydział, odbywać się będą stale w każdą drugą sobotę w auli gimnazjum matematyczno-przyrodniczego (ul. Studencka l. 12), wieczory dyskusyjno-doświadczalne wyłącznie dla członków Towarzystwa. Serję tych wieczorów zainauguruje w sobotę, dnia 30 bm., o godzinie 6 i pół wieczorem dr Stanisław Beyer prelekcją pod tytułem: „Głębokie stany hipnozy“ (z demonstracjami). Wstęp, wyłącznie dla członków, bezpłatny. — Sekretarjat Towarzystwa (A. Potockiego 8) otwarty jest codziennie od godziny 3—4 po południu.

WPISY DO AKADEMJI SZTUK PIĘKNYCH. Wpisy na I półrocze roku szkolnego 1922-23 w Akademji Sztuk Pięknych trwać będą dla nowo wstępujących studentów wyjątkowo do 11 października br. włącznie, wpisy zaś dawnych studentów do 14 października br. włącznie. Nowo wstępujący kandydaci i kandydatki mają w terminie wyżej oznaczonym wnieść podanie pisemne, poczem poddać się egzaminowi wstępnemu, który rozpocznie się dnia 16 października i trwać będzie do 21 października br. włącznie. Nauka na wszystkich kursach rozpocznie się dnia 16 października br. o godz. 9 rano.

STUDJUM PEDAGOGICZNE W WARSZAWIE. Kuratorjum okręgu szkolnego krakowskiego zawiadamia, że wykłady dla słuchaczy tak pierwszego, jak i drugiego roku Studjum pedagogicznego przy państwowym Instytucie pedagogicznym w Warszawie rozpoczną się w dniu 2 października bieżącego roku. Słuchacze pierwszego roku winni bezzwłocznie po przybyciu do Warszawy zgłosić się do wydziału seminarjów nauczycielskich ministerstwa W. R. i O. P. (Bagatela 12, IV piętro) między godziną 12 a 2 po poł. celem podpisania zobowiązań do służby w państwowych seminarjach nauczycielskich po ukończeniu studjów.

Z kraju i ze świata

ZJAZD BISKUPÓW ze wszystkich dzielnic Polski rozpoczął w Warszawie obrady w poniedziałek. Zjazd obradować będzie do 27 włącznie.

ZJAZD OGRODNICZY zamknięty został w sobotę w Warszawie. W „Bagateli“ odbył się dla uczestników bankiet.

ODBUDOWA TEATRU „ROZMAITOŚCI“ W WARSZAWIE. Na posiedzeniu miejskiej komisji teatralnej w Warszawie omawiano przedewszystkiem sprawę odbudowy „Rozmaitości“. Miasto włożyło w odbudowę już pół miljarda, potrzeba jeszcze 665 miljonów Mkp., o ile pieniądze wpłynęłyby zaraz. Ta olbrzymia cyfra powstała z tego powodu, że pierwotnie preliminowanych 20 miljonów magistrat nie posiadał. Jedynym sposobem uzyskania funduszów na odbudowę jest podniesienie opłaty od widowisk z obecnych 20 Mkp. od biletu do 100 Mkp. Da to 50 miljonów Mkp. miesięcznie; magistrat z funduszów ogólnych dołoży drugie tyle, co pozwoliłoby uskutecznić odbudowę w ciągu pół roku.

POŻAR W RATUSZU WARSZAWSKIM wybuchł w poniedziałek o godz. 2 po poł. w koszarach straży ogniowej. Pożar opanowano.

MIESZKANIA URZĘDNICZE W WARSZAWIE. W zeszłym tygodniu oddano już do użytku 28 mieszkań dla rodzin urzędniczych na Żoliborzu. W odstępach miesięcznych oddawane będzie do użytku po dwadzieścia kilka mieszkań w Mokotowie i na Żoliborzu. Ogółem w tych dwóch kolonjach urzędniczych będzie 186 mieszkań, które gotowe będą w lutym—marcu.

NAJMNIEJSZE MIASTA W POLSCE. Jak się okazuje ze świeżo wypracowanych tymczasowych wyników spisu ludności, istnieją w Polsce osady, korzystające z praw miast i nazywające się miastami, a nie posiadające więcej nad kilkuset mieszkańców.

I tak, najmniejszem miastem w całej Rzeczypospolitej Polskiej są Druskieniki (pow. Grodno), liczące 494 mieszkańców.

Najmniejszem miastem w Wielkopolsce jest Kopanica (pow. Wolsztyński), mająca 643 mieszkańców, a w Małopolsce Szczerzec (pow. lwowski) — 936 mieszkańców.

DODATEK DO WPISOWEGO NA BUDOWĘ DOMÓW AKADEMICKICH. Centrala Bratnich pomocy studenckich wprowadziła za zgodą władz akademickich opłatę dodatkową w wysokości 10 tysięcy Mkp., którą wpłaca kandydat (tka) w chwili wstąpienia na uniwersytet. Dodatki te pobierane są we wszystkich wyższych uczelniach państwa i przeznaczone są na budowę domów akademickich. Niezamożnych komisja kwalifikacyjna zwalnia z tego dodatku, względnie wpłaca go za nich sama. Jak wskazują prowizoryczne obliczenia, z samego uniwersytetu warszawskiego osiągnie się w tym roku około 75,000.000.

ZAKOŃCZENIE STRAJKÓW W WARSZAWIE W Warszawie skończył się trwający 3 tygodnie strajk pończoszarzy ręcznych i maszynowych; w czasie strajku było dużo t. zw. łamistrajków. Skończył się również strajk, który trwał w wielu warsztatach ślusarskich.

MŁODZIEŻ FRANCUSKA W POZNANIU. Z Poznania donoszą 25 bm.:

Około południa przyjechała tu wczoraj wycieczka młodzieży francuskiej. Na dworcu powitała ją młodzież wszystkich gimnazjów i szkół średnich w Poznaniu. Do młodzieży przemawiał radca szkolny Wychowski, potem w imieniu uczniów polskich jeden uczeń z Poznania. Orkiestra wojskowa odegrała na powitanie »Marsyljankę«. Odpowiedział p. Bruet, zastępca dyrektora Kolegjum Ludwika Wielkiego w Paryżu. Przemówił potem konsul francuski, Dupont.

Następnie młodzież francuską zaprowadzono do bufetu na śniadanie. Po śniadaniu część młodzieży wsiadła do pociągów, aby odjechać do majątków, gdzie ją zapraszano, reszta udała się do Bazaru na objad. Po objedzie kolejno rozjechali się do dworów okolicznych. Wieczorem młodzież francuska była na operze »Madame Butterfly«, gdzie ją powitał prezydent miasta Ratajski. Muzyka odegrała »Marsyljankę« i »Jeszcze Polska nie zginęła«.

O JĘZYK POLSKI W KOŚCIELE EWANGELICKIM. Polskie Towarzystwo ewangelickie na Śląsku Średnim ogłosiło powtórnie list otwarty do konsystorza ewangelickiego w Poznaniu, w którym stwierdza, że ponieważ prywatne skargi w sprawie upośledzenia języka polskiego w kościele ewangelickim na Śląsku do superintendenta pozostały bez skutku, polskie Towarzystwo ewangelickie zmuszone było w liście otwartym przedstawić konsystorzowi, że ludności polskiej na Śląsku Średnim dzieje się krzywda przez uszczuplenie nabożeństw w języku polskim.

ZJAZD PRASY PROWINCJONALNEJ obradował w sobotę i niedzielę w Kaliszu. Przewodniczył redaktor Siecinski z Częstochowy. Wysłuchano sprawozdania za rok zeszły i rozstrząsano szereg spraw bieżących. Między innemi uchwalono zwrócić się do władz o ułatwienie trudnego położenia prasy prowincjonalnej, w szczególności o zniesienie opłat celnych za papier. Stwierdzono, że prasa prowincjonalna znajduje się w daleko gorszem położeniu, niż prasa stołeczna.

Wybory do zarządu dały wynik następujący: redaktor „Gazety Kaliskiej“, Radwan, prezes; redaktor „Głosu Ludu“ w Częstochowie, Siecinski, wiceprezes; redaktor „Gazety Częstochowskiej“, Wilkoszycki, skarbnik; p. Plita z „Dziennika Narodowego“ w Piotrkowie, sekretarz; członek ks. Brzeziński („Dziennik Sieradzki“). Zastępcy: Modliński („Kurjer Płocki“) i Czajowski („Rozwój“ w Łodzi). Komisja rewizyjna pp.: Roliński („Rozwój“ w Łodzi), Antoni Radwan („Gazeta Kaliska“), oraz poseł Wojdaliński.

JUBILEUSZ „GAZETY KALISKIEJ“. W sobotę obchodziła „Gazeta Kaliska“ jubileusz 30-letniego istnienia. Po nabożeństwie zebrani udali się do prywatnego mieszkania jubilata, redaktora Radwana, który wskutek choroby nie brał udziału w uroczystości, poczem wydany był bankiet w hotelu Europejskim. Zjazd był bardzo liczny, gdyż jednocześnie odbywał się zjazd Związku prasy prowincjonalnej. W uroczystości wzięły udział władze miejskie, przedstawiciele województwa i starostwa, oraz władze wojskowe z jenerałem Wroczyńskim na czele. Nadesłano wielką ilość depesz z całego kraju.

Pragnąc uczcić 30-lecie pracy dziennikarskiej i społecznej założyciela i redaktora „Gazety Kaliskiej“, p. Józefa Radwana, Tow. akc. „Reklama Polska“ wpłaciło 100.000 marek na cegiełkę Wawelską imienia redaktora Józefa Radwana.

ZBRODNIE BOJÓWEK UKRAIŃSKICH. Ze Lwowa donoszą: W nocy z piątku na sobotę podpaliła bojówka ukraińska sterty ze zbożem na dwóch folwarkach, leżących pod Jaworowem. Ogółem spłonęło kilka wielkich stert zboża. Również na folwarku w Lackiej Woli koło Mościsk podpalono onegdaj nocą trzy wielkie sterty zboża.

Bojówki ukraińskie nie ograniczają się do podpaleń, lecz również zaczynają mordować. Onegdaj zamordowali Starorusina Karaszkiewicza, dyrektora „Dobrobytu“, zaś w nocy z czwartku na piątek zaszedł podobny wypadek w Koszycy koło Kołomyji. W nocy weszło tam trzech terorystów ukraińskich do chaty Mychajła Prokopowa, który swego czasu brał udział w delegacji huculskiej do Warszawy. Delegacja ta jeździła prosić o darowanie kary kilkudziesięciu hucułom, obwinionym o zdradę stanu, co swego czasu było głośnem. — Akademicy obudzili chłopa i mimo, że żona i dzieci z płaczem żebrały o litość dla ojca, bez miłosierdzia zakłuli go nożami, jako „zdrajcę“.

ZAMORDOWANIE DZIERŻYŃSKIEGO. Agencja Havasa potwierdza wiadomość o zamordowaniu słynnego terorysty przewodniczącego czerezwy czajki, Dzierżyńskiego. Zamach, zręcznie przygotowany, został wykonany w piątek w chwili, w której Dzierżyński sądził, że nie grozi mu żadne niebezpieczeństwo. Stanowisko przewodniczącego czeki objął Peters, jako następca Uryckiego, który również został zamordowany.

Dzierżyński od początku zagarnięcia rządów przez sowiety w Rosji pozostawał na wymienionym stanowisku, odznaczając się wyjątkową bezwzględnością, okrucieństwem. Był to jeden z najkrwawszych, najgłośniejszych i najbardziej znienawidzonych terorystów bolszewickich w Rosji, mający na swem sumieniu miljony morderstw, wykonywanych masowo. Z pochodzenia Dzierżyński był Polakiem, przed wojną należał do partji S. D. K. P. i L.

Co do autentyczności informacji o zamordowaniu Dzierżyńskiego donoszą dzienniki warszawskie, że poselstwo polskie w Moskwie, zapytane w tej sprawie, „wiadomości tej nie potwierdza“. Bardzo być może, że poselstwo polskie w Moskwie nie miało jeszcze sposobności stwierdzić tej informacji, która mimo to może być prawdziwą.

POLSKA MISJA LEKARSKA W PARYŻU. Z Paryża donoszą: Stowarzyszenie France-Pologne wydało w sobotę wieczorem przyjęcie na cześć polskiej misji lekarskiej, bawiącej w Paryżu. W Cercle de la Renaissance zgromadzili się, prócz członków misji, liczni przedstawiciele sfer rządowych polskich i francuskich oraz kolonji polskiej w Paryżu. Na wieczorze urozmaiconym produkcjami wokalnemi i muzycznemi panował serdeczny nastrój.

ŚLUB. W dniu 9 września br. odbył się w kościele św. Piotra w Krakowie ślub Stanisława Matusińskiego, starosty przy województwie w Krakowie z p. Zofją Stronczakówną.

PROGNOZA NA ŚRODĘ. Chmurno (na południu Polski pochmurno), chłodno, wiatry słabe, miejscami mgła.

DALSZE CEGIEŁKI WAWELSKIE ufundowali 3786 Zacnemu dyrektorowi Warsz. Izby skarbowej Edwardowi Zionkowskiemu w dniu imienin, — wdzięczni współpracownicy, wpłacając 100.000 mk za cegiełkę, oraz nadeszłe z „Kurjera Warszawskiego“, za czerwiec br. cegiełki Nr 3787-9 Ku uczczeniu śp. Ludwika Święcickiego, dyr. Polsk. Kraj. Kasy Pożyczkowej oddziału w Łodzi; 3790-2 Imienia dyr. Feliksa Sommera, pracownicy kooperatywy rolnej w dniu 18 maja 1922; 3793-4 Zacnej przełożonej Marcie Lojkównie, wdzięczni rodzice uczenic; 3795-6 Pamięci Tomasza, Justyny i Antoniego Drzewieckich — wpłacając po 30.000 mk. za cegiełkę.

TEATRY KRAKOWSKIE:

Z TEATRU IM. SŁOWACKIEGO. Dziś po południu o godz. 4 przedstawienie dla młodzieży szkolnej, na którem powtórzeni będą „Bracia Lerche“ A. Asnyka. Wieczorem komedja amerykańska „Jutro pogoda“. W sobotę 30 bm. wchodzi na afisz „Marja Stuart“ J. Słowackiego.

OPERA I OPERETKA. Entuzjastycznie przyjęta i grana z niebywałym sukcesem ostatnia nowość operetkowa „Księżniczka Olala“ daną będzie dziś we środę 27 bm. i jutro we czwartek 28 bm. w obsadzie premjerowej z pp. Kamińską, Zimajerową, Żelską, Koszutską, Wiśniewskim, Ujhelym, Karasińskim i Koszutskim w rolach głównych. W najbliższych dniach wchodzi na repertuar przepiękna opera Massenota „Werther“, osnuta na tle poematu Goethego, należąca do stałego repertuaru oper stołecznych.

Z TEATRU „BAGATELA“. Dziś i jutro znakomita komedja A. Grzymały-Siedleckiego „Sublokatorka“ z gościnnym występem Józefa Węgrzyna.

REPERTUARY:

TEATR IM. SŁOWACKIEGO:

Środa, 27 bm. po poł.: »Bracia Lerche«; wieczorem »Jutro pogoda«.
Czwartek, 28 bm.: »Jutro pogoda«.
Piątek, 29 bm.: »Edukacja Bronki«.
Sobota, 30 bm.: »Marja Stuart«.
Niedziela, 1 października po poł.: »Bracia Lerche«, wieczorem »Marja Stuart«.

TEATR »OPERA I OPERETKA«:

Środa, 27 bm.: »Księżniczka Olala«.
Czwartek, 28 bm.: »Księżniczka Olala«.

TEATR »BAGATELA«.

Środa, 27 bm.: »Sublokatorka«.
Czwartek, 28 bm.: »Sublokatorka«.
Piątek, 29 bm.: »Sublokatorka«.
Sobota, 30 bm. po poł.: »Świt, dzień i noc«; wieczorem »Sublokatorka«.

ABONAMENTY W TEATRZE OPERA I OPERETKA PRZY UL. RAJSKIEJ. Dyrekcja opery i operetki chcąc uprzystępnić najszerszym warstwom inteligencji Krakowa korzystanie z przedstawień operowych i operetkowych, zaprowadza od dnia 1 października br. abonamenty z 20% opustem. Reflektanci mogą się zgłaszać w dyrekcji teatru przy ul. Rajskiej 12 od godz. 5—7.

ZEBRANIE TOWARZYSKIE z tańcami z okazji zamknięcia sezonu, wraz z rozdaniem nagród, zdobytych na tegorocznych regatach, urządza dla członków i wprowadzonych gości Oddział wioślarski Sokoła krakowskiego wspólnie z Sekcją wioślarską „Akad. Związku sportowego“ w sobotę 30 września br. w salach Tow. technicznego przy ul. Straszewskiego. Początek o godz. 9 wieczór. Bliższe wyjaśnienia w Sekretarjatach przy ul. Zwierzynieckiej 36 i 38.

Teatr „Bagatela“

„SUBLOKATORKA“.

Komedja w trzech aktach Adama Siedleckiego.

Najmilszą niespodziankę sprawił nie tylko światu literackiemu, ale przedewszystkiem teatrowi p. Adam Siedlecki, zboczywszy na chwilę ze swej ścieżki poważnego badacza zjawisk literackich na pole eksperymentalnej lekkiej komedji. Doświadczenie, zebrane podczas krótkotrwałej pracy na stanowisku krytyka teatralnego, a następnie kierownika teatru im. Słowackiego, posłużyło mu jednak w tem zamierzeniu wybornie. Napisał lekką komedję, doskonałą, tętniącą życiem i humorem, błyskotliwą i aktualną i zdobył sobie szturmem publiczność i powodzenie, jakiego mu z pewnością zazdroszczą starsi koledzy po piórze w komedjopisarskim zawodzie.

Jednym z czynników, który w znacznym stopniu warunkuje powodzenie tej komedji, jest aktualny temat. Dotkliwą, palącą kwestją społeczną, jaką jest kwestja mieszkaniowa, użyć za motyw powikłań komedjowych, ujętych w łamańce farsowe, stworzyć z tego zajmującą, pełną humoru tragikomedję nie bez przymieszki sympatycznego sentymentu — na to trzeba i talentu i rutyny teatralnej i rasowego scenicznego temperamentu. To wszystko znajdujemy w „Sublokatorce“, która jako pierwszy sceniczny utwór autora „Cudu nad Wisłą“, powinna być dobrym początkiem dla dalszych w tym kierunku prób Siedleckiego.

Opowiedzieć treści tych perypetyj mieszkaniowo-rekwizycyjnych, które wprowadzają do mie

szkania dziarskiego i sympatycznego ex-porucznika ułanów, Zygmunta, miluchną sublokatorkę, jego heroiczne walki o mieszkanie i miłość, doprowadzające go wkońcu do kobierca małżeńskiego, byłoby równoznacznem pozbawieniem czytelnika całej przyjemności śledzenia przebiegu tej wesołej satyry w teatrze. Wystarczy nadmienić, że tam jest i przepyszny humor, reprezentowany przez porucznika i jego ordynansa, i niedołęga doktor, narzeczony uroczej panienki, który dosyć łatwo z praw swoich rezygnuje, i łakoma na amory wdówka, usilująca usidlić kolejno porucznika, a potem doktora i cały wreszcie szereg figur, szkicowanych pysznie piórem karykaturzysty-satyryka.

A że komedję grano w doskonałej obsadzie i staranném przygotowaniu, że do głównej roli przedsiębiorczego porucznika sprowadzono znakomitego przedstawiciela tej roli w Warszawie, dobrze Krakowowi znanego, p. Józefa Węgrzyna, więc i w Krakowie sukces teatralny musiał dopisać w tejsamej mierze, co w Warszawie. Nie ulega wątpliwości, że, jak tam, tak i u nas „Sublokatorka" doczeka się długiego szeregu przedstawień.

Byłoby dla wykonawców krzywdą, gdyby ich chwalebny wysiłek w służbie autora i sztuki nie został podkreślony. Więc w pierwszym rzędzie najgorętsze pochwały należą się p. Węgrzynowi za jego świetną w każdym szczególe, pełną werwy i temperamentu humoru i tężyzny żołnierskiej grę w roli eks-porucznika Zygmunta. Atmosfera Krakowa najwidoczniej rozgrzała naszego sympatycznego gościa, który na spotkanie pierwsze z Krakowem powojennym wyruszył w całym nakładzie pomysłowości aktorskiej werwy i tężyzny i zebrał oklaski, jakie dawno już nie rozbrzmiewały w „Bagateli". Obok niego p. Malicka, ulubienica Krakowa ,opromieniała swoją Janinę wdziękiem poezji i sympatycznym akcentem szczerości. — W galerji figur drugoplanowych skupił na sobie uwagę p. Michałowski, zajmująco postawioną i wycieniowaną figurę narzeczonego, którą ujął w ramy plastyczne o wybitnej charakterystyce bardzo jednolicie i konsekwentnie przeprowadzonej. Dużo humoru rozlewała w roli zawiedzionej wdowy p. Ordyńska. Wszystkich zaś prześcignął swojską tężyzną p. Turski w roli ordynansa Felka, jakby dla siebie napisanej. W licznej rzeszy polskich aktorów ten rodzaj typu reprezentuje on chyba bez konkurencji. W szeregu ról epizodycznych p. Berski z chwalebną starannością naszkicował postać nieszczęśnika, poszukującego mieszkania, a p. Winkler dał ciekawy okaz wojskowego doktora. Drobny epizod pielęgniarki dobrze zarekomendował talent młodej adeptki, p. Miedzińskiej.

W. Pr.

Ze sportu

Kraków, 25 września.

CRACOVIA—ADMIRA 2:0 (0:0).

W drugim dniu zawodów (w niedzielę) z Admirą wystąpiła Cracovia z zmienionym składem napadu. Na lewym łączniku grał Kogut, a na centrze napadu wystąpił znowu po kilkomiesięcznej przerwie p. Kałuża. Umiejętne jego kierownictwo napadu przyczyniło się wczoraj niemało do odniesienia zwycięstwa nad Admirą i do wysokiego poziomu przeprowadzonych ataków Cracovii. Gra prowadzona z obu stron fair, stała na wysokim poziomie. Przed pauzą przeważnie otwarta, nie przyniosła żadnego rezultatu żadnej ze stron grających. Po pauzie widoczną przewagę miała Cracovia, lecz i Admiry nacisk chwilami całemi trwał na bramkę biało-czerwonych. Już w pierwszej minucie przebił się Kałuża i przeniósł ślicznie piłkę ponad wybiegającym bramkarzem, która wpadła do bramki. Następuje szereg ataków Cracovii. W 11 minucie śliczny strzał Kałuży, który bramkarz odparowuje na corner, a strzelony przez Sperlinga, wywołuje zamieszanie pod bramką Admiry, które ostatecznie wyjaśnia jej bramkarz. — Gra przenosi się na czas jakiś na pole Cracovii, której bramka kilkakrotnie silnie była zagrożona. W 29 minucie z centry Sperlinga uzyskuje Kałuża drugą bramkę dla Cracovii. Następnie szereg strzałów Cracovii przeszło nad drążkiem lub tuż koło słupka. W 39 centra Sperlinga, a Kałuża mając tylko bramkarza przed sobą, przeniósł strzał nad drążkiem. Ostatnie minuty niepodzielnie należały do Cracovii. — P. Chruściński lepszym był w pomocy, aniżeli w napadzie. — Sędzia, p. Brand, naogół dobry, lecz nie dostrzegł dużo przewinień. N. p. w 40 minucie po pauzie prawy pomocnik Admiry w odległości 5 kroków od sędziego silnie uderzył ręką piłkę — i gra najspokojniej toczyła się dalej.

MAKKABI—PARDUBICE 1:5 (0:3).

Zawody te naccechowane były przewagą gości. Z licznych ataków, które Makkabi przeprowadzić zdołała pod bramką przeciwnika nie zdołała osiągnąć dla siebie żadnego rezultatu; wszystkie strzały szły na aut.

WAWEL—PODGÓRZE 2:0 (0:0).

Drugie zawody kwalifikacyjne o miejsce w klasie A, przyniosły znowu zwycięstwo Wawelowi. Obecnie Wawel jeszcze zmierzyć się musi z Tarnowią i Hakoah (w Bielsku).

INNE WYNIKI:

Warszawa. Polonja—Łódzki Klub Sportowy 3:2 (0:0) Ataki Łodzian przed pauzą szły na bramkę Polonji błyskawiczne, lecz nie były wykorzystane. W 15 m. sędzia dyktuje rzut karny dla Polonji, lecz Grabowski karnego przestrzelił. Po pauzie Polonja przechodzi do ataku i w sytuacji podbramkowej Gabryel, lewy pomocnik Ł. K. S., strzela piłkę do własnej bramki. Łodzianie wnet rewanżują się z rzutu karnego, strzelonego przez Kubika. Polonja w niedługich odstępach czasu zdobywa jeszcze dwie bramki, do uzyskania których najwięcej przyczynił się bramkarz Ł. K. S. Jest on najsłabszym graczem drużyny. Dopiero pod koniec gry Lange, lewy łącznik, zdobywa dla Ł. K. S. drugą bramkę z przeboju. Stosunek rogów 5:1 dla Ł. K. S. — Sędziował p. Auerbach z Krakowa.

Praga. Sparta—Victoria Žižków 2:1. D. F. C.—W. A. C. (Wiedeń) 10:1. Meteor Vinohrady—Vrsovice 3:1. Slavia—S. K. Kladno 2:0. Meteor VII—Nuselsky S. K. 2:2. Cechie Karlin—Sparta Kladno 4:0. S. K. Krocehlavy—Union Žižkov 2:1.

Wiedeń. Zawody międzypaństwowe Austrja—Węgry 2.2 (1:1). 70 tysięcy widzów. — Floridsdorf—Rudolfshuegel 3.1.

Barcelona. F. C. Barcelona—Fürth 2:1.

REGATY O MISTRZOSTWO O. W. S. K.

Jako uzupełnienie odbytych w dniu 17 września br. regat międzyklubowych urządził Oddz. Wiośl. Sokoła Krak. w niedzielę dnia 24 września br. dwa biegi wewnętrzne, mianowicie: 1) bieg jedynek klepkowych krytych o mistrzostwo O. W. S. K. na przestrzeni 2 klm. w tem 1 klm. pod wodę i 2) bieg dystansowy sześciowiosłówek klepkowych nasadnich na przestrzeni 14 klm.: Kraków—Bielany—Kraków.

W biegu I jako pierwszy przyszedł Szczepek Józef w czasie 13'32²/₅ m., jako drugi przybył Grabski A.

W biegu II pierwsza przyszła osada: Pękalski, Kędzior, Iwelski, Szczepek, Popiel G., Grabowski, na sterze Popiel Fr., w czasie 68 m. 53¹/₅ s., jako druga: Długoszewski, Litwin, Kniaginin, Węglarski, Ładziński, Trzciński w czasie 69 m. 34⁴/₅ s.

Czasy, osiągnięte w biegach, zwłaszcza w biegu dystansowym, są nadzwyczaj dobre. Świadczą one chlubnie o wytrzymałości fizycznej wioślarzy O. W. S. K. Kierunek sportowy, który wprowadzony został do tego towarzystwa, zdaje się być właściwy. Pozwala on mieć nadzieję, iż niedługo już, a zacznie wydawać dobre rezultaty na arenie sportowej w Polsce. Dla porównania czasu dodać należy, iż urządzony w przeszłą niedzielę bieg dystansowy Warszawskiego Tow. Wiośl. na lekkich czwórkach wyścigowych, urządzony na takiej samej przestrzeni (14 klm.), mistrzowska czwórka regatowa W. T. W. zdołała wygrać w czasie tylko o 3 m. krótszym.

Z sali sądowej

NADUŻYCIA PRZY NAPRAWIE DACHÓW KLASZTORNYCH.

Wczoraj w sądzie okręgowym karnym w Krakowie przed zwykłym trybunałem toczyła się rozprawa przeciw 26-letniemu Marjanowi Matyskowi, majstrowi blacharskiemu, 32-letniemu St. Westfalewiczowi, 60-letniemu Lipie Amatorowi i 63-letniemu Baruchowi Hirschprungerowi.

Wedle aktu oskarżenia Matysek przyjmował zamówienia na naprawy dachów pokrytych blachą cynkową, przeważnie po klasztorach, a następnie zdzierał blachę i sprzedawał ją trzem współoskarżonym. W ten sposób wedle aktu oskarżenia zabrał między innemi w klasztorze PP. Wizytek przy ul. Krowoderskiej 67 metrów kwadratowych blachy wartości 300 tys. mp., u SS. Augustjanek 150 klg. blachy cynkowej i u Józefa Raczkiewicza 200 metr. kw. blachy wartości 200 tys. mp.

Rozprawę z powodu niestawienia się świadków odroczono, a oskarżonego Matyska, na wniosek obrońcy dra adw. Gottlieba, wypuszczono na wolną stopę.

Z Sejmu

Warszawa, 26 września (Tel. wł.) Na dzisiejszem posiedzeniu Sejmu ratyfikowano ustawę o poprawkach do kilku artykułów paktu o Lidze Narodów. Następnie po referacie posła Diamanda, przyjęto w drugiem i trzeciem czytaniu ustawę o ratyfikacji układu handlowego z Austrją.

Przystąpiono do głosowania nad ustawami finansowemi.

Przy ustawie o złotym polskim odrzucono poprawkę Diamanda o ustanowieniu równania 1 złoty polski — ¹/₅ franka, oraz drugą ewentualną poprawkę tegoż posła o równaniu 1 złoty — ½ franka. Wreszcie ustawę tę z poprawką sprawozdawcy, dotyczącą dnia wejścia w życie ustawy **przyjęto w drugiem i trzeciem czytaniu.** Następnie przyjęto ustawę o 8% pożyczce **złotej.**

Po referacie posła Rosseta przyjęto w trzech czytaniach ustawę ratyfikującą konwencję paryską, dotyczącą ruchu samochodowego.

Przystąpiono do wniosku posła Woźnickiego w sprawie **ustalenia tekstu ustawy konstytucyjnej.** Poseł Woźnicki przypomniał, że przed samem głosowaniem w trzeciem czytaniu nad ustawą konstytucyjną sprawozdawca jej poseł Dubanowicz zgłosił poprawki, które nazwał stylistycznemi i nie zmieniającemi sensu artykułów, m. i. znalazły się poprawki do art. 66 i 72, które jednakże okazały się merytorycznemi. — Obecnie komisja konstytucyjna **przywraca właściwy tekst tych artykułów,** będących wyrazem prawdziwej woli Sejmu i wnosi:

»Sejm ustawodawczy wzywa marszałka Sejmu do sprostowania tekstu artykułów 66 i 72 ustawy konstytucyjnej przez dodanie i zastąpienie odpowiednich wyrazów«.

Uchwałę komisji **przyjęto jednogłośnie.**

Następnie Izba przeszła do obrad nad samorządem województwa lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego. Referował pos. Halban, zaznaczając, że między przedłożeniem rządu a komisji zachodzą różnice wewnętrzne.

W dyskusji zabierali głos poseł Niedziałkowski, poseł Buzek, pos. Chomiński, pos. Szyper i prezydent ministrów Nowak.

Po przemówieniu końcowem sprawozdawcy p. Halbana zarządzono głosowanie. Wniosek mniejszości p. Niedziałkowskiego **odrzucono.** Pozatem wszystkie poprawki **odrzucono,** poczem **całą ustawę uchwalono w drugiem i trzeciem czytaniu.**

P. Gędek referował sprawę **uposażenia urzędników państwowych** i zgłosił rezolucję, podaną w sprawozdaniu z konwentu senjorów, prosząc o jej **przyjęcie. Izba przyjęła rezolucję jednogłośnie.**

Następnie uchwalono **w drugiem i trzeciem czytaniu ustawę o rozbudowie** miast, przewidującą utworzenie w każdem mieście komitetu rozbudowy.

Marszałek zawiadomił posłów, że w porozumieniu z konwentem senjorów raz jeszcze zwoła obecny Sejm **na uroczyste posiedzenie końcowe, które odbędzie się w wigilję zwołania nowego Sejmu.**

Wynik wyborów w okręgu katowickim

Katowice, 26 września (PAT). W okręgu katowickim zostali wybrani: Z pierwszej listy Michał **Grajek** i Piotr **Pronobis.** Z drugiej listy Józef **Biniszkiewicz,** Józef **Adamek,** Józef **Wiechuła.** Z trzeciej listy Johann **Kowoll.** Z listy szóstej: Tomasz **Szczepanik** i Alfons **Kaczmarczyk.** Z siódmej listy: **Max Sabass** i Otto **Ulitz.** Z listy ósmej: Wojciech **Korfanty,** ks. Karol **Mateja,** Walenty **Fojkis,** Paweł **Kempka** i Bronisława **Szymkowiakówna.**

Problem wschodni

ODPOWIEDŹ ANGORY NA NOTĘ ALJANTÓW.

Londyn, 26 września (PAT). Biuro Reutera donosi z Konstantynopola:

Wczoraj o godz. 8 wieczorem doniósł reprezentant rządu Angory aljanckiemu nadkomisarzowi, że komenda turecka prosi o **dłuższy termin niż 48 godzin w celu porozumienia się z władzą przełożoną,** ze względu na to, że Erenköi został obsadzony przed nadejściem wspólnej noty aljantów.

STANOWISKO ANGLJI.

Londyn, 26 września (PAT). Wczoraj popołudniu odbyło się posiedzenie gabinetu pod przewodnictwem Lloyd Georgea, które wyraziło Courzonowi swoje **zadowolenie z powodu wyniku jego podróży do Paryża.**

Londyn, 26 września (PAT). Lloyd George powrócił do swej letniej siedziby na wsi i prawdopodobnie nie przyjedzie do Londynu przed nadejściem odpowiedzi od Kemala na zaproszenie na konferencję. Tymczasem rząd **w dalszym ciągu wysyła posiłki do Konstantynopola.**

ANGLJA ZGADZA SIĘ NA DOPUSZCZENIE TURCJI DO LIGI.

Leafield, 26 września (PAT). Rząd angielski wyraził swą zgodę na to, aby Turcja została członkiem Ligi Narodów. Rząd angielski chce w ten sposób dać dowód, że **jest zwolennikiem dopuszczenia do Ligi Narodów przedstawicieli wszystkich narodów muzułmańskich.**

KEMALIŚCI PONOWNIE W STREFIE NEUTRALNEJ.

Londyn, 26 września (PAT). Oddział kawalerji tureckiej z karabinami maszynowemi **wtargnął ponowni do strefy neutralnej** koło Czanaku. Komendant angielski Harrington zwrócił się do Kemala paszy, aby wydał rozkaz wspomnianemu oddziałowi do odwrotu.

PRZESILENIE MINISTERJALNE W TURCJI.

Londyn, 26 września (AW). Wedle »Daily News« prezydent tureckiego ministerstwa, jakoteż ministrowie dla spraw zewnętrznych i wewnętrznych **podali się do dymisji.** Wskutek tego ma być utworzone ministerstwo nacjonalistyczne. Turecka prasa omawia notę aljantów do rządu tureckiego bardzo **przychylnie** W Konstantynopolu panuje **zupełny spokój.**

WZBURZENIE W GRECJI.

Wiedeń, 26 września (PAT). »N. Fr. Presse« donosi z Londynu: Nadchodzą tu wiadomości o **rosnącem wzburzeniu w Grecji,** spowodowanem zmianą stanowiska rządu angielskiego w kwestji wschodniej. W Atenach zapanowało **silne wzburzenie z powodu stanowiska Anglji.** Grecy mimo kompromisu paryskiego będą się starali stawić **opór wojskom Kemala** na terenie europejskim. Ze stratą Małej Azji **już się pogodzono,** rząd grecki nie chce jednak żadną miarą uznać utraty Tracji wraz z Adrjanopolem. Gdyby Turcy przekroczyli Bosfor, wówczas Grecy wystawią w Tracji **armję 150.000 żołnierzy.**

DEMONSTRACJE ANTYANGIELSKIE W MOSKWIE.

Londyn, 26 września (PAT). W niedzielę wieczorem doszło przed gmachem delegacji angielskiej w Moskwie **do wielkich demonstracyj antyangielskich.** Wśród demonstrantów znajdowało się wielu mahometan, którzy nieśli czerwone i zielone sztandary muzułmańskie. Liczni mówcy potępiali ostro stanowisko Anglji w kwestji Konstantynopola.

Różne wiadomości polityczne

KONWENCJA CZESKO-POLSKA. Ministerstwo spraw zagranicznych komunikuje: W dniu 23 bm. podpisana została w Warszawie między rządem polskim a przedstawicielami rządu czechosłowackiego konwencja sanitarna i konwencja o wzajemnem dopuszczaniu lekarzy do praktyki.

STRAJKI ROLNE W MAŁOPOLSCE. „Napizód" donosi o wybuchu strajku robotników rolnych w Tarnobrzegu, Mielcu i Nisku.

INTERNOWANIE ATAMANA ORLIKA. — Ze Lwowa donoszą: Do obozu w Strzałkowie przybył oddział powstańców ukraińskich z atamanem Orlikiem na czele. Oddział ten, jak wiadomo, przeszedł granicę polsko-ukraińską, został rozbrojony i internowany.

KOMUNIŚCI W WALCE Z KONTRREWOLUCJĄ. Z Moskwy donoszą, że skazano tam na śmierć socjal-rewolucjonistę Szyszkina. Rozprawa odbyła się bez uprzedniego wręczenia podsądnemu aktu oskarżenia, również nie dopuszczono obrońców. Przypuszczają, że Szyszkin został już rozstrzelany.

Z Moskwy donoszą, że w Semipałatyńsku rozstrzelano 5 oficerów armji czerwonej za działalność kontrrewolucyjną.

ROKOWANIA MIĘDZY JAPONJĄ A REPUBLIKĄ DALEKIEGO WSCHODU rozbiły się, ponieważ Japonja wzbraniała się podać termin opuszczenia północnego Sachalinu.

Dział ekonomiczny

*** PODWYŻSZENIE TARYFY KOLEJOWEJ.** Ministerstwo kolei projektuje w związku ze wzrostem drożyzny materjałów kolejowych, podwyższenie taryfy kolejowej, tak osobowej, jak towarowej, o 50 procent. Dnia 3 października ma się odbyć posiedzenie komitetu taryfowego państwowej rady kolejowej, który ma wydać opinję co do projektowanej podwyżki. Wejście w życie podwyżki przewidziane jest na dzień 1 listopada.

*** PRZYCZYNY SPADKU WALUTY NIEMIECKIEJ I JEJ PRZYSZŁOŚĆ.** Prasa angielska i francuska zaczyna się żywo i krytycznie zajmować sprawą niezwykle niskiego kursu marki niemieckiej.

I tak „Morning Post" twierdzi, że spadek waluty niemieckiej był z góry przez rząd niemiecki uplanowany, aby uwolnić Niemcy od wypełnienia przyjętych w traktacie zobowiązań. W ten sposób sprzymierzeni — sądzi wspomniany dziennik — padają ofiarą przebiegłego szachrajstwa.

Wiadomem jest bowiem — czytamy dalej — że wkrótce po podpisaniu traktatu pokojowego, szereg niemieckich potentatów finansowych został zaproszony przez rząd niemiecki na konferencję, której rezultatem było poufne rozporządzenie do wszystkich niemieckich instytucyj finansowych i przemysłowych, aby kapitały, posiadane w markach, zmieniały na walutę zagraniczną. Tak też w ciągu ostatnich czterech lat instytucje te nabyły setki miljonów funtów szterlingów, franków, dolarów, florenów i innych walut, doprowadzając przez to do coraz gwałtowniejszego spadku marki i nic na tem nie tracąc.

Rząd niemiecki i jego finansowi doradcy doszli bowiem do przekonania, że można bez niebezpieczeństwa rewolucji, czy bolszewizmu, pozwolić marce na spadek do stosunku 1.000 za funt szterlinga. W ciągu zaś ostatniego miesiąca marka niemiecka spadła jeszcze więcej, znacznie niżej od określonego minimum. Nie traci na tem ani wielki przemysł i kapitał, który cały jest ulokowany w walutach zagranicznych, ani robotnicy, otrzymujący w miarę deprecjacji waluty wyższe płace. Jedynie tylko drobni rentjerzy ponoszą poważne straty, ale jest to warstwa drobna, z którą rząd w tym wypadku nie może się liczyć.

„Journal des Debats" zwraca znów uwagę szukających powodów i środków zaradczych dla zniżki marki niemieckiej na informację, ogłoszoną przez Ajencję Havas'a, według której od 15 października Bank Rzeszy będzie wypuszczał 7 miljradów marek papierowych dziennie. Dotychczasowa emisja dzienna wynosi trzy miljardy. W ten sposób inflacja, zwiększając się co miesiąc o 210 miljardów, może istotnie doprowadzić markę niemiecką do poziomu korony austrjackiej, później i waluty bolszewickiej. Wspomniany komunikat usprawiedliwia wzmożoną emisję koniecznością zaradzenia niedostateczności środków obiegowych. Trzeba jednak uwzględnić i okoliczność, że powodem ich braku jest obniżenie się ich wartości, skutkiem czego trzeba coraz to większych ilości, aby uskutecznić małą wypłatę. W miarę zaś dalszego obniżania jej wartości drogą nowych emisyj, trzeba będzie środków obiegowych tem więcej, im więcej będzie się ich drukowało.

CENY PŁODÓW ROLNYCH NA GIEŁDZIE ZBOŻOWEJ. Na wczorajszej giełdzie zbożowej w Krakowie w lokalu przy ul. św. Filipa l. 13 notowano następujące ceny hurtowne loco dworzec towarowy: pszenica 100 klg. 30.000—31.000 mp., żyto 18—19.000 mp., owies 21—22.500 mp., jęczmień browarny 21—22.000 mp., jęczmień na krupy 20—21.500 mp., proso 21.500—23.000 mp., tatarka 20—21.000 mp., siano 10—10.500 mp., koniczyna 13.500—14.000 mp., słoma żytnia długa 7.000—7.500 mp., kapusta w głowach 7.500—8000 mp., ziemniaki 3.500—3.600 mp., grysik 57—58.000 mp., mąka pszenna (40 proc.) 55—56.000 mp., pszenna I 36—36.500 mp., mąka (50 proc.) 53—54.000 mp., mąka żytnia krajowa (70 proc.) 30—30.500 mp., poznańska żytnia (70 proc.) 30.800—31.200 mp., otręby pszenne 9.000—9.400 mp., żytnie 8.800—9.000 mp., pęcak 29.500—31.500 mp., siekanka jęczmienna 30—32.000 mp., kasza jaglana 45—45.500 mp., kasza częstochowska 50—51.000 mp., ryż 65—68.000 mp.

WARSZAWSKA GIEŁDA ZBOŻOWO-TOWAROWA (26 września). Jęczmień poznański 19.300, owies kongresowy 21.000, jęczmień browarny stęchły poznański 19.260, owies poznański franco Warszawa 22.000, otręby żytnie 9.500, żyto poznańskie 18.550—18.600—18.800, jęczmień na paszę 19.250, pszenica 33.500, żyto kongresowe 18.900, kasza jęczmienna loco młyn Warszawa 38.500, jęczmień kongresowy 19.300.

Wiadomości giełdowe

Z GIEŁDY KRAKOWSKIEJ. Na rynku dewizowym nadal ruch zwyżkowy. Wszystkie niemal waluty zyskiwały na kursie. Korona austrjacka bez zmiany, marka niemiecka niewiele mocniejsza.

Akcjami przemysłowemi i handlowemi obracano po kursie przeważnie wyższym, przy większem zainteresowaniu dla »Sierszy«, »Tepege«, »Zieleniewskiego« i »Chodorowa«. Z akcyj bankowych kupowano Powszechny Kredytowy po 600, papiery procentowe bez ruchu.

Cedula kursowa giełdy krakowskiej

z dnia 26 września 1922

	ofiar.	żąd.
Papiery państwowe:		
4% poż. prem. (miljonówka)	1550'—	1650'—
Akcje bankowe handl. i przem.		
Polski Bank Przemysłowy	600'—	700'—
Bank Hipoteczny	750'—	850'—
Bank Małopolski	725'—	775'—
Ziemski Bank Kredytowy	575'—	625'—
Transakcja		600'—
Akc. Bank Związkowy	650'—	700'—
Bank Komercjalny	425'—	475'—
Powszechny Bank Kredytowy	350'—	400'—
Bank Ziemski dla Kresów, Łańcut	600'—	700'—
Bank Kredytowy w Warszawie	3500'—	
Bank Związku Spółek zarobk.	2100'—	2300'—
Polskie Tow. handlowe	800'—	900'—
Transakcja		840'—
Handlowa Spółka akcyjna »Impex«	175'—	225'—
»Pharma« (mag. B. Jawornicki)	3300'—	3500'—
»Polski Glob«	600'—	700'—
Żegluga Polska	250'—	300'—
Zieleniewski	5750'—	6150'—
Transakcja	5800'—	6050'—
Warsz. Ska akc. bud. parow.	1100'—	1200'—
Transakcja	1100'—	1200'—
H. Cegielski, fabr. masz. Poznań	3600'—	3800'—
Transakcja		3700'—
»Potęga« Tow. pol. fabr. huty żel.	28000'—	31000'—
»Lemiesz« fabryki maszyn roln.	10000'—	12000'—
»Trzebinia« fabr. masz. i narz. roln.	1700'—	1800'—
Zakłady amun. Pocisk	825'—	925'—
»Automotor« fabryka samochod.	1200'—	1300'—
Fabr. Portland-Cementu Szczakowa	25000'—	28000'—
»Górka« fabryka cementu	7700'—	8000'—
Sierszańskie Zakłady górn.	11000'—	12000'—
Transakcja	11000'—	12000'—
»Tepege« Tow. dla przeds. górn.	7300'—	8000'—
Transakcja	7300'—	8000'—
Polska Nafta	1800'—	1900'—
Transakcja		1825'—
»Pezet« Powsz. zakłady budowl.	1350'—	1450'—
Transakcja		1400'—
Fabr. przetw. tłuszcz. w Trzebini	4600'—	5000'—
»Krakus« zjed. fabr. przetw. wysk.	2300'—	2500'—
Fabryka porcelany w Ćmielowie	3200'—	3400'—
Fabr. i raf. cukru w Chodorowie	5300'—	5500'—
Transakcja	5400'—	5450'—
Ska akc. elektr. okr. w Sierszy	1150'—	1250'—

Waluty i dewizy:

	Kup.	sprz.	czeki:	
Dolary St. Zjed.	8600'—	8800'—	8700'—	8900'—
Transakcja			8750'—	8850'—
Dolary kanad.	8500'—	8700'—	8500'—	8700'—
Franki francuskie	650'—	680'—	660'—	690'—
Transakcja			670'—	680'—
Franki belgijskie	620'—	650'—	620'—	650'—
Franki szwajcar.	1600'—	1700'—	1600'—	1700'—
Transakcja				1640'—
Funty szterl.	37500'—	38500'—	37500'—	38500'—
Transakcja				38000'—
Marki niemieckie	5'50	6'25	5'50	6'25
Transakcja			6'25	6'12
Korony austr.	0'10½	0'11½	0'10½	0'11½
Transakcja			0'11½	0'10½
Korony czeskie	250'—	270'—	265'—	275'—
Transakcja			270'—	272'—
Korony węgierskie	3'50	4'—	3'50	4'—
Lei rumuńskie	37'—	42'—	40'—	47'—
Transakcja				44'—
Liry włoskie	355'—	375'—	355'—	375'—
Floreny holend.	3400'—	3600'—	3400'—	3600'—
Transakcja				3500'—

GIEŁDA WARSZAWSKA. (26 września). Miljonówka trans. 1550—1535—1540.

Akcje. Bank kredytowy w Warszawie 3800—3750—3850, Częstocice 120.000, Bank zjedn. ziem. polsk. 1725, Warsz. Tow. fabryk cukru 120.000—118.500—120.000, Drzewny przemysł i handel 1625—1650. Warsz Tow. kopalń węgla i zakł. hutn. 15.500—16.800—16.700, Lilpop-Rau-Lewenstein 6000—6100—5950, Ostrowieckie zakłady 12.250—12.400—12.350, Rudzki i Ska 4050—3950—3975, Starachowice 6875—6925—6860, Zakłady żyrardowskie 197.000—196.000—198.000 Borkowski 1675—1700—1675, Bracia Jabłkowscy 1575 1560, Warsz. Tow. transp. i żeglugi 1750—1950, Polska Nafta 1850.

Waluty. Dolary Stanów Zjedn. trans. 8800—8925—8850. sprzedaż 8870, kupno 8830, franki francuskie trans. 683, marki niemieckie 6'30—6'45—6'40.

Czeki: Gdańsk trans. 6'20—6'45—6'20. sprzedaż 6'35, kupno 6'05, Belgja 647'50—641'50—644'50, sprzedaż 644'50, kupno 638'50, Berlin trans. 6'20—6'40—6'20, sprzedaż 6'35, kupno 6'05, Londyn trans. 39.600—39.400—39.150. sprzedaż 39.300, kupno 39.000, Nowy York trans. 8800—8900—8825, sprzedaż 8845, kupno 8805, dolary drobne trans. —, sprzedaż 8825, kupno 8785, Paryż trans. 690—680—688, sprzedaż 691, kupno 685, Praga trans. 275—277'50. Szwajcarja trans. 1690—1692'50, sprzedaż 1664, kupno 1652, Wiedeń trans 11'75—12, sprzedaż 12, kupno 11'50.

GIEŁDA SZWAJCARSKA. (26 września). Berlin 0'37½, Holandja 207'50, Nowy York 535'25, Londyn 2365, Paryż 40'80, Medjolan 22'95, Praga 16'80, Budapeszt 0'21½, Zagrzeb 1'82½, Sofja 3'20, **Warszawa 0'06 7/8,** Wiedeń 0'00¾, austr. korona stempl 0'00 7/8.

GIEŁDA PRASKA. (26 września). Berlin 2'16, Warszawa 0'30½—0'40½, marka niemiecka 2'25, marka polska 0'30½—0'40½.

CZARNA GIEŁDA W WARSZAWIE. (Tel. wł.). Tendencja mocna. Dolary 8900, marki niemieckie 6'40, franki francuskie 695, franki szwajcarskie 1650, korony czeskie 290, funty szterlingi 39.200, korony austr. 0'18, ruble złote 413.000 za sto, miljonówka 1575 mk.

CZARNA GIEŁDA WE LWOWIE. (Tel. wł.). Dolary 8750, marki niemieckie 6'80, korony czeskie 260, franki francuskie 650, franki szwajcarskie 1300 mk.

MARKA POLSKA W BUDAPESZCIE. (26 września). Warszawa 0'34—0'35, marka polska 0'34—0'35.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.

Nadesłane.

Artykuły w tym dziale nie pochodzą od Redakcji.

Juljusz Schoenwetter

kupiec, Radca Gminy wyznaniowej, członek Wydziału Stow. izr. post. w Krakowie itd. przeżywszy lat 74, zmarł dnia 26-go września 1922 r.

Wyprowadzenie zwłok z domu przedpogrzebowego na cmentarzu izraelickim na miejsce wiecznego spoczynku nastąpi we czwartek, dnia 28 bm. o godz. 3-ciej po południu.

Zgubione papiery wojskowe Mateji Albina urodz. w roku 1896 w Chełmku powiat Chrzanów, wystawione przez P. K. U. w Rzeszowie, unieważnia się. 4545

Kupuję papiery stare, zapisane, wszelkiego rodzaju, w każdej ilości i płacę najwyższe ceny. — Rosenfeld, pl. Szczepański 9, sklep. 4541 1 2

Skradzione dokumenta wojskowe Adama Rokosza, wystawione w Rzeszowie, unieważniam. 4544

Uczenica prof. Lalewicza i Petriego udziela lekcyj gry na fortepianie. Janina Szymkiewiczowa, ul. Piotra Michałowskiego 15, II p., m. 12, od 3—5. 4444 5 5

Wózki dziecięce odnawia grantownie, oraz wszelkie naprawy tychże. Gumy obciąga na poczekaniu. Piechowicz, Kraków, ul. Mikołajska 7, (róg ul. św. Krzyża). 4458 4 5

Rutynowana nauczycielka, mówiąca z właściwym akcentem językiem francuskim, włoskim i niemieckim, udziela lekcyj. Czapskich l. 1, parter, od frontu. 4494 2 3

Buchalterka z praktyką w amerykance, poszukuje posady. — Zgłoszenia pod **„Pluralistka"** do Administracji „Nowej Reformy". 4519 2 2

4234 7 16

Starsza panna, izr., ze szyciem, zajmie się gospodarstwem. — Zgłoszenia listowne **„Dla Cecylji"** przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 4291

Pracownia bielizny „Róża"

Kraków, ulica św. Filipa l. 23 wykonuje pierwszorzędnie bieliznę męską i damską, wyprawy ślubne, znaczenie mereżki i t. d. 4403 2 2

Ukończony prawnik z kilkuletnią służbą rządową, chętnie obejmie posadę w większem przedsiębiorstwie naftowem, bankowem lub przemysłowo-handlowem. Zgłoszenia pisemne z podaniem warunków pod **K. M. 100** do Biura ogłoszeń Kraków, Sienna 12. 4420

Lekcje języka niemieckiego, francuskiego, angielskiego i włoskiego — gramatyka, literatura i konwersacja: Basztowa 18, II p., na prawo, po południu. 4442 2 2

Leśniczy z długą praktyką, sumienny, żonaty, bezdzietny, dobry myśliwy i pszczelarz, zmieni posadę. Zgłoszenia: Roman Lewicki, Pacyków p. Stanisławów. 4536

Księgarnia katolicka

Kraków, ul. Florjańska 1 otrzymała na skład kilkanaście **ostatnich egzemplarzy** dzieł:

E. Bartoszewicz. Księga pamiątkowa Konstytucji 3 Maja. Cena 2 tomów 360 Mk.

K. Bartoszewicz. Antysemityzm w Polsce do końca XVII wieku. Cena 360 Mk.

K. Bartoszewicz. Wojna żydowska w r. 1859 (początki asymilacji i antysemityzmu). Cena 120 Mk.

Pieśni polskie. Najlepszy wybór pieśni narodowych — ozdobnie oprawne w płótno angielskie, ze srebrnym orłem 360 Mk.

(Dzieła te oddawna są wyczerpane w handlu księgarskim). 3060

KASA CHORYCH MIASTA KRAKOWA.

L. cz. 882. 4560

OBWIESZCZENIE.

Na zasadzie art. 21 ustawy z dnia 19-go maja 1920 r., Dz. U. Rzp. P. Nr 44, poz. 272, oraz reskryptu ministerstwa pracy i opieki społecznej w Warszawie z dnia 22 go września 1922 r., Nr 2253/VII, Zarząd Kasy chorych m. Krakowa, uwzględniając obecne zmiany w stosunkach zarobkowych, oraz wzrost drożyzny, zmienia podział na grupy zarobkowe, oraz rozszerza z dniem 1-go października 1922 r. granicę płacy ustawowej z 1000 mkp. do 2400 mkp. dziennie.

Wobec tego § 19 statutu Kasy obejmować będzie XX grup zarobkowych w ten sposób, że do ostatniej grupy przydzielać się będzie ubezpieczonych z faktycznym zarobkiem ponad 2.250 mkp. dziennie. Stosownie do tego podwyższone zostaną odpowiednio wszystkie opłaty, jak też ustawowe zasiłki dla ubezpieczonych.

Równocześnie ministerstwo pracy i opieki społecznej, na podstawie art. 19 i 103 cytowanej wyżej ustawy, określiło wartość świadczeń w naturze, miarodajną od dnia 1-go października 1922 r. przy ebliczaniu zarobku ubezpieczonych w okręgu Kasy chorych m. Krakowa (mieszkanie, życie, odzież, świadczenia osób trzecich i t. p.) odnośnie do służby domowej, służących, lokajów, stangretów, odźwiernych, gospodyń, dozorców domu, terminatorów, służby hotelowej i kelnerów.

Wzywa się zatem wszystkich pracodawców, aby w przeciągu 8 dni od daty niniejszego ogłoszenia podali rzeczywistą wysokość obecnych zarobków ubezpieczonych (świadczenia w gotówce, naturze i od osób trzecich), w przeciwnym bowiem razie podlegną karom, przewidzianym w wyżej wzmiankowanej ustawie.

Również sami ubezpieczeni we własnym interesie (zasiłki pieniężne, szpitalne, dla położnic i pogrzebowe) powinni starać się o to, aby pracodawcy niniejszemu wezwaniu uczynili zadość, przyczem zaznacza się, że po myśli art. 55 ust. 2 pracodawcy obowiązani są dać listę płatniczą Kasy chorych do przejrzenia każdemu ze swych pracowników.

Potrzebne druki, t. j. tabelki, obejmujące podział i nowe grupy zarobkowe, wysokość opłat członków i pracodawców, jakoteż zasiłków, wreszcie określenie wartości świadczeń w naturze, można otrzymać w Kasie w godzinach urzędowych.

Kraków, dnia 25 września 1922 r.

Zarząd Kasy chorych m. Krakowa.

MAŁOPOLSKI ZAKŁAD ODZIEŻY W KRAKOWIE

poleca swe sklepy i magazyny tekstylne
w Podgórzu, przy ul. Nadwiślańskiej 12
jakoteż Szatnię
w Krakowie, przy ul. Szczepańskiej 3
sprzedaje hurtownie i detajlicznie towary:
wełniane i bawełniane na ubrania męskie i kostjumy damskie, cajgi, płótna białe na bieliznę, płócienka kolorowe, zefiry, drelichy, chustki duże i chustki na głowę, koce, **gotowe ubrania męskie, płaszcze, kurtki,** obuwie męskie, damskie, chłopięce i dziecięce.

800 19 0

Bardzo biegła stenotypistka ze znajomością stenografji polsko-niemieckiej, poszukuje posady. — Zgłoszenia pod **„Stenografistka"** przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 4497 2 2

Na mandolinie i gitarze wyuczam grać z nut w kilku miesiącach. Zgłoszenia: Cichanowski, Felicjanek 21. 4268 3 3

Ekspedjent z działu manufaktury dywanów lub galanteryjnej, poszukiwany do większego przedsiębiorstwa handlowego (posada kierownika biura wykluczona). Zgłoszenia w języku polskim i niemieckim wraz z odpisem świadectw należy składać pod „Atenec" do biura ogłoszeń Hupczyca, Kraków, Jagiellońska 7. 4486 2 2

Naprawia dzwonki, telefony, elektrykę
rutynowany elektryk.
T. ARMATYS
Kraków, ul. Zyblikiewicza 15, II p., ofic.
10214 6 6

Nowości wydawnicze

Wacława Grabińskiego

Przesilenie (Dramat w 3-ch aktach).

Dwie nowele.

Tegoż autora:

Wojenny balonik

Piekło 50 9 0

Rymy i proza.

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Nr ius. 9/22. 4562

HALA LICYTACYJNA

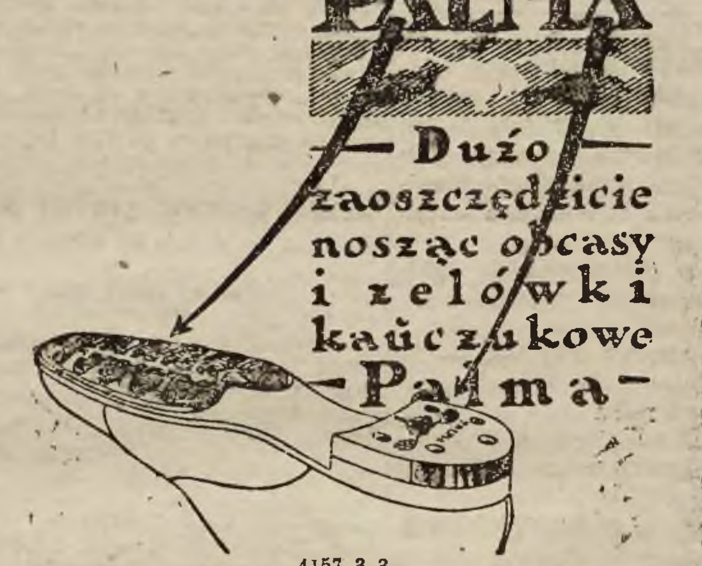
Sądu powiatowego cywilnego w Krakowie ulica św. Tomasza l. 29.

We czwartek dnia 28 września 1922 r. o godzinie 9-tej rano będą sprzedane:

zwanzygier z Matką Boską, książki, różne przybory do podróży, meble, bielizna, zegary, futro, kapelusze, ubrania, pościel i wiele innych rzeczy (spadek, Candido, Bogdanowicz, Jędrzejczyk).

Kraków, dnia 26 września 1922 r.

Bliższe szczegóły na tablicy przed halą umieszczone.

4157 3 3

Towary tanieją!

Na żądanie otrzyma każdy **bezpłatnie** nasz

cennik ilustrowany

Materjały manufakturowe. — Płótna. — Cajgi. — Kołdry. — Bielizna. — Chustki i wiele innych artykułów

po niebywale tanich cenach.

Cennik wysyłamy po otrzymaniu pocztówki z podanym adresem: 4561 1 6

Adresować:

Dom towarowo-przesyłkowy „EKSPORT POLSKI"
Warszawa, ul. Dzielna L. 25. Telefon 286-72.

Nakład Polskiego Towarzystwa księgarni kolejowych »RUCH« S. A.

Maupassant: „Silna jak śmierć".

Do nabycia we wszystkich księgarniach. Dla P. T. księgarzy rabat 8355 2 2

Dyrekcja kopalń Gwarectwa węglowego

sprzedaje w drodze ustnego przetargu na miejscu w kopalni w Brzeszczach większą ilość

krzyżaków drewn.

(bębnów) z kabli i lin wyciągowych, beczek drewnianych z różnych smarów, w dobrym i uszkodzonym stanie,, skrzynek z materjału wybuchowego i różnych materjałów, worków jutowych z cementu i innych odpadków bawełnianych. Interesanci zechcą się zgłosić w biurze zarządu kopalni najpóźniej do dnia 30-go b. m. w godzinach urzędowych, gdzie otrzymają dalsze wyjaśnienia w tej sprawie. 4535 2 2

POŃCZOCHY DAMSKIE

w najmodniejszych kolorach i w wielkim wyborze, pończochy i skarpetki dziecięce, rękawiczki, guziki, nici i bawełny, poleca:

WIESŁAW SZAJDAKOWSKI i Ska
Kraków, ul. Szczepańska L. 11.

5625 3 3

RADA ZARZĄDZAJĄCA SPÓŁKI AKCYJNEJ
pod firmą:

ZAKŁADY MECHANICZNE „URSUS" S. A. W WARSZAWIE

zawiadamia WPanów akcjonarjuszy, że na mocy umowy z ministerstwem spraw wojskowych i przy współdziałaniu rządu, Spółka przystępuje do budowy fabryki samochodów.

W tym celu, na zasadzie uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonarjuszy z dnia 1 czerwca b. r. i zezwolenia ministerstwa przemysłu i handlu oraz ministerstwa skarbu z dnia 12 lipca b. r., ogłoszonego w »Monitorze Polskim« Nr 195 z dnia 29 sierpnia b. r. Spółka podwyższa na razie dotychczasowy kapitał akcyjny, wynoszący mkp. 25,000.000 o mkp. 125,000.000 czyli do mkp. 150,000.000, drogą II-giej emisji 250.000 sztuk nowych akcyj z których 10% będą imienne, reszta zaś opiewać będzie na okaziciela, nominalnej wartości mkp. 500 każda, na następujących warunkach:

a) 50.000 sztuk akcyj II emisji Rada zarządzająca przydzieli dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcyj po cenie nominalnej.

b) Pierwszeństwo do nabycia pozostałych 200.000 sztuk akcyj nowej emisji służy właścicielom akcyj emisji poprzedniej w stosunku do ilości posiadanych akcyj, zatem 4 akcje nowej emisji przypadają za 1 akcję emisji poprzedniej.

c) Cenę emisyjną 200.000 sztuk akcyj nowej emisji (p. „b") określa się na mkp. 3.000, z których mkp. 500 przeznacza się na kapitał zakładowy, resztę zaś, po pokryciu kosztów z nową emisją związanych, na kapitał zapasowy.

d) Akcjonarjusze, chcący korzystać z przysługującego im prawa pierwszeństwa nabycia akcyj II emisji, winni w terminie do dnia 1-go listopada b. r. przedstawić, w miejscach poniżej wymienionych, swoje dotychczasowe akcje do ostemplowania i jednocześnie wpłacić całkowitą należytość za akcje II emisji wraz z 3% podatkiem giełdowym.

e) Po upływie terminu dnia 1 listopada b. r., dokona Rada zarządzająca, według swego uznania, repartycji tych akcyj, na które dotychczasowi akcjonarjusze z tytułu posiadania pierwszeństwa nie wpłacą całkowitej należności.

f) Pod względem udziału w zyskach i praw, przysługujących akcjonarjuszom, akcje nowe, emisji będą zrównane z akcjami emisyj poprzednich, z prawem na dywidendę od dnia 1 stycznia 1923 r.

g) Z ogólnej liczby nabywanych akcyj II emisji, każdy dotychczasowy akcjonarjusz ma prawo otrzymać 10% akcyj imiennych i 90% akcyj na okaziciela.

h) Zgłoszenia i wpłaty na akcje przyjmują:

Biuro Zarządu Spółki, Warszawa, ul. Skierniewicka 27/29;
Polski Bank Krajowy, Warszawa, Lwów i wszystkie jego filje;
Bank Małopolski S. A. w Krakowie, Rynek główny 25;
Bank Małopolski S. A., Oddział w Warszawie, ul. Marszałkowska 15 i wszystkie Oddziały prowincjonalne. 4503 3 3

Przewodnik turystyczny po Krakowie.

Rozkład jazdy kolei żelaznych z Krakowa.

Z dworca głównego odchodzą: o g. 1·48 posp. do Lwowa; o g. 5·20 posp. do Krynicy i N. Zagórza przez Tarnów; o g. 5·40 posp. do Zakopanego i Rabki; o g. 6·01 osob. do Niepołomic; 7·00 posp. do Lwowa; o g. 7·55 osob. do Lwowa; o g. 7·25 posp. do Zakopanego; o g. 8·10 osob. do Bochni; o godz. 8·40 osob. do Wieliczki; o godz. 10·25 osob. do Lwowa; o g. 11·00 osob. do Krynicy przez Tarnów; o g. 13·25 osob. do Zakopanego i Nowego Sącza przez Suchą; o g. 14·00 osob. do Wieliczki i Oświęcimia przez Skawinę; o g. 14·20 osob. do Kocmyrzowa; o g. 14·35 osob. do Stanisławowa i Lwowa przez Stróże i Sanok; o g. 14·45 osob. do Niepołomic; o g. 18·20 osob. do Lublina przez Rozwadów: o g. 19·25 osob. do Lwowa; o g. 19·35 osob. do Tarnowa; o g. 20·30 osob. do Wieliczki; o g. 20·50 osob. do Lwowa; o g. 22·40 osob. do Krynicy i Orłowa przez Tarnów; do Stanisławowa przez Stróże, Stryj; o g. 23·30 osob. do Lwowa; o g. 23·45 osob. do Zakopanego przez Suchą; do Stanisławowa przez Suchą, Stryj.

Z dworca głównego odchodzą: o g. 0·35 posp. do Warszawy; o g. 1·20 posp. do Piotrowic (Wiednia, Pragi); o g. 3·55 osob. do Piotrowic; o g. 7·15 osob. do Piotrowic i Katowic; o g. 10·25 osob. do Żywca przez Dziedzice; o g. 14·14 osob. do Piotrowic; o g. 17·10 osob. do Cieszyna i Żywca przez Dziedzice; o g. 17·40 posp. do Gdańska przez Katowice, Poznań; o g. 19·40 osob. do Żywca przez Dziedzice; o g. 20·05 posp. do Poznania przez Katowice; o g. 22·45 posp. do Warszawy.

Z nowego dworca osobowego „zachodniego" odchodzą: o g 8·00 posp. do Warszawy; o g. 10·00 osob. do Warszawy; o g. 13·20 osob. do Trzebini; o g. 17·50 osob. do Warszawy przez Dęblin i do Katowic; o g. 19·30 osob. do Warszawy; o g. 22·25 posp. do Warszawy przez Dęblin; o g. 22·55 osob. do Łodzi; o g. 23·15 osob. do Dziedzic.

Władze:

Województwo, ul. Basztowa L. 26, tel. 1141; godz. przyjęć: wojewoda od 11—1, godz. urzęd.: od 8—3, dla stron od 10—1. **Starostwo krakowskie,** ul. Starowiślna L. 13, tel. 3554; godziny przyjęć: starosta od 11—1, godz. urzęd.: od 8—3, dla stron od 10—1. **Magistrat,** plac WW. Świętych L. 3, tel. 46; godz. przyjęć w prezydjum miasta: od 12—2 z wyjątkiem niedziel i świąt; godziny urzędowe od 8—2. **Dyrekcja kolei państwowych,** plac Matejki L. 12, telefon 2458; godziny przyjęć: prezes dyrekcji od 11—1. godz. urzęd.: od 8—3 z wyjątkiem niedziel i świąt. **Dyrekcja policji,** ul. Krupnicza L. 34. telefon 458; godziny urzędowe: od 8—3.

Wawel i muzea:

Zamek królewski na Wawelu zwiedzać można od godziny 9 do zmroku. Wstęp do Zamku 50 mkp. (Zarząd Zamku królewskiego tel. 1262). **Muzeum narodowe,** Sukiennice, tel. 168, otw. codziennie od 10—2, wstęp 50 mkp. **Muzeum Czapskich,** ul. Wolska L. 10, tel. 519; otwarte w niedziele i środy od 10—2 wstęp 50 mkp. **Dom i muzeum J. Matejki,** ul. Florjańska 41, otw. codziennie od 10—2, wstęp 50 mkp. **Muzeum Czartoryskich,** ul. Pijarska L. 6, otw. we wtorki i piątki od 10—12. **Miejskie Muzeum przemysłowe,** ul. Smoleńsk 9, tel. 1339, otw. od 10—1, wstęp 5 mkp. **Muzeum etnograficzne,** Wawel 7, otwarte w niedziele, święta, wtorki i czwartki od 11—1, wstęp 50 mkp. **Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych,** pl. Szczepański 1, tel. 8, otwarta codziennie od 10—4 popoł.; wstęp 100 mkp. **Wystawa przemysłu polskiego Ligi pomocy przemysłowej** ul. Straszewskiego 28, wstęp wolny od 9—1 i od 3—6.

Biura kupna i sprzedaży nieruchomości.

„Uczciwość" Biuro kupna i sprzedaży kamienic, realności, folwarków sprzedaje i przyjmuje do kupna, Podwale 3, obok poczty.

Biura ogłoszeń.

Ogłoszenia do pism całego świata **projektuje** i przyjmuje Biuro reklamy prasowej **„Promień", Kraków, Rynek gł. 30.**

Powszechne Biuro reklamy **„Prasa",** Karmelicka 16, tel. 2086, przyjmuje ogłoszenia do wszystkich czasopism krajowych i zagranicznych.

Ogłoszenia prasowe i reklamy kolejowe „Ruch", S. A., ul. Szczepańska 9, tel. 369.

Przedsiębiorstwa transportowe.

Centralne Biuro spedycyjne W. Bajański, Kraków, ul. Andrzeja Potockiego 9, I piętro, (Dom własny) Telef. 3218-19.

Biuro spedycyjne **H. Mendelsohn,** plac Dominikański 1, telefony 86 i 2056.

Fabryki.

„Glorja", fabryka **świec,** wyrobów woskowych. Spółka z ogr. odp., Sławkowska 11.

Kilimy własnego wyrobu, także na zamówienia — sprzedaje fabryka S. Nycza, ul. Gołębia 3, od godz. 9—1 i 3—6.

Farbiarnie i pralnie.

„Tęcza" zjedn. krak. chemiczne czyszczalnie, pralnie i farbiarnie „Tęcza-Wisła-Lilja", Spółka z ogr. por., w Krakowie, ul. Czarnowiejska l. 72—74, 11 sklepów w mieście, wykonują powierzone jej roboty w ciągu 6 dni.

Przyjmuje do farbowania i chem. czyszczenia w przeciągu 6 dni. — **I. Schmausowa,** ul. Grodzka 71, (naprzeciw hotelu Royal).

Fortepiany,

pianina i fisharmonje firm pierwszorzędnych, jak:

Bechstein
Bösendorfer
Blüthner
Ehrbar
Ibach
Kotykiewicz
Lauberger & Gloss
Seiler
Schiedmayer
Stingl
Wirth

do nabycia w składzie fortepianów **Heleny Smolarskiej, Wolska 7.**

Kino.

Kino „Opieka" ul. Zielona 17. Czysty zysk dla inwalidów wojennych. Przedstawienia codziennie od godz. 5-tej w święta od 3-ciej.

Księgarnie i sprzedaż dzienników i mód.

Księgarnia i sprzedaż gazet: **„Ruch",** S. A., ul. Szczepańska 9, tel. 369.

Najnowsze żurnale mód stale do nabycia u firmy M. Landau, Kraków, ul. św. Krzyża 5.

Laboratorja kosmetyczne i perfumerja.

Laboratorjum kosmetyczne **Franciszki Budzikiewicz,** Grodzka l. 3, I. p., dobrze zaopatrzony zakład w wyroby kosmetyczne.

Materjały tekstylne, zakłady kraw. konfekcja i galanterja.

Zakład krawiecki damski i męski

J. Kumala, ul. Szczepańska 11.

Zamówienia dla pań i panów z materjałów własnych i dostarczonych, szybko i dokładnie. Gotowa konfekcja damska. Ceny 25% niżej cennika.

Pracownia sukien
kostjumów i płaszczy
ANNY MIŚ
przeniesiona
na ulicę Szpitalną 17, I piętro
przyjmuje wszelkie roboty.
Ceny **bardzo** przystępne.

Bazar krajowy

Krajowego Związku przemysłowego
w Krakowie, Rynek gł. l. 33
poleca:

zefiry, płótna na bieliznę i pościel, płócienka, markizety, batysty, chusteczki do nosa, pończochy, skarpetki, koce, kilimy, wyroby koszykarskie, **rzeźby, zabawki.**

Ceny bardzo przystępne.

Szkoły kroju.

Jednomiesięczne kursa kroju damskiego systemem bez poprawy urządza „Antonina", **Krupnicza 22,** parter 22, oficyny C.

Salon mód.

„Ewa"
Kraków, ul. Gołębia l. 5.
Telefon Nr 1518.

Ostatnie nowości w modelach kapeluszy. Wykonuje wszelkie prace w zakres modniarstwa wchodzące bardzo starannie, punktualnie i po cenach umiarkowanych.

REWIZJA LOSÓW.

Biuro rewizji losów przy Domu informacyjnym Eibenschütz, Rynek 8.

Obuwie.

Stanisław Hachal, ul. św. Tomasza 9. Magazyn i pracownia obuwia damskiego, męskiego i dziecięcego. Najnowsze fasony angielskie, francuskie, warszawskie, stale na składzie w wielkim wyborze.

Zaprasza się P. T. Panie do oglądania świeżo nadeszłych modeli **obuwia** jesiennego. — **Gizela Brand,** Kraków, Starowiślna 6.

Najelegantsze obuwie, bielizna męska i damska, tylko u firmy **Weinmann, Starowiślna 6.**

Magazyn obuwia i pracownia Stefana Sajaka, ul. Długa l. 27.

Zakłady przemysłowe.

Zakłady wydawnicze i przemysłowe **„Kyngraf",** S. A., Sławkowska l. 11.

Zakład tapicersko-dekoracyjny, magazyn **mebli** i wyrób **kołder A. Rybiński,** ul. Sławkowska 21. Telefon Nr 3468.

Katolicka wytwórnia kołder **M. Matusiewicz,** ul. Poselska 20.

Fabryka powroźnicza
specjalność liny popędowe (transmisyjne)
Stanisław Wałkowiński
Kraków, Zwierzyniec, ul. Lelewela 11.

Zakłady naukowe.

„MATURA"
Kraków, Grodzka 69.

P. T. Wojskowi, Urzędnicy i osoby z prowincji przygotowują się szybko i dokładnie do matury i wszelkich egzaminów w zakresie szkół średnich i sem. naucz. Informacje i prospekty bezpłatnie.

Instytut języków Ansona przy ulicy Szewskiej 17, tel. 2233 co tydzień rozpoczyna nowe kursa języka angielskiego, francuskiego i niemieckiego

Naprawa samochodów.

Auto-Guma
Zwierzyniecka 23.

Naprawa opon sa[illegible]ch według najnowszy[illegible] ki zagranicą. [illegible] opony zwraca się [illegible].

Zakład fotograficzny.

„Erna", ulica Starowiślna (Plac Wielopolskich) przystanek tramwaju 3 i 6, wykonuje fotografje na legitymacje, paszporty i wszelkie zdjęcia fotograficzne w 5-ciu minutach

DRUKARNIA LITERACKA
w Krakowie
ul. Jagiellońska 10, tel. 401
przyjmuje
wszelkie roboty, wchodzące w zakres sztuki drukarskiej.
Maszyny pospieszne i rotacyjne.